

R

A

I

S

E

H

O

F

Rotterdamse Academie van Bouwkunst
master Architectuur

22 augustus 2023

Remco Thomas Adriana van den Broek
rtavdb@gmail.com
0655680915

Afstudeercommissie:

Voorzitter: Jan Duursma (RAvB)

Mentor: Ryanne Janssen (Gemeente Rotterdam)

Externe criticus: Bart van Kampen (De Zwarte Hond)

Toegevoegde criticus: Henk Jan Imhoff (Atelier Imhoff)

© 2023, van den Broek, Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar worden gemaakt in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van R.T.A. van den Broek.

Je bent
jong en je
wilt wat.

samengevat

Raisehof is een ontwerpvoorstel van een verzameling van verschillende ontmoetingspodia, voor het collectieve gebruik door jonge bewoners in Tilburg Reeshof. Het plan is een innovatie in de typologie van het jongerencentra en bevestigt het belang van de kwaliteit van het publieke domein. Dat bepaalt voor een groot gedeelte de binding met de plek waar je woont, het stimuleert fysieke sociale contacten en gaat eenzaamheid tegen.

Als puber opgegroeid in de Reeshof fietste ik met grote regelmaat richting het centrum van Tilburg, voor eigenlijk alle sociaal-culturele activiteiten moest je namelijk 'gaan'. Dat dit niet alleen een eigen gemis bleek te zijn, wordt nog steeds, zowel door de huidige jongeren in het stadsdeel, als ook in de door de gemeente opgestelde wijkagenda (2023) bevestigd.

De Reeshof, een uitbreidingslocatie (deels Vinex) aan de westzijde van Tilburg, telt bijna 44.000 inwoners en is daarmee het grootste stadsdeel van de stad. Het zou qua omvang en afstand tot het centrum wellicht gezien kunnen worden als een dorp op zich, maar wat betreft voorzieningen zeker niet. De voorzieningen zijn door de jaren heen niet met de demografische ontwikkelingen meegegroeid. Waar voorzieningen als scholen, supermarkten en sportfaciliteiten nog voorhanden zijn, ontbreekt het volledig aan sociaal- culturele voorzieningen en dan met name voor jongeren. Niet voor niets dat er van buiten de Reeshof dan ook een suf, saai en burgerlijk imago kleeft aan het stadsdeel. "Daar wil je nog niet dood gevonden worden."

Opvallend is de grote groep jongeren dat opgroeit in de Reeshof. Één op de drie Tilburgse jongeren groeit namelijk op in het stadsdeel. Dat zijn er momenteel ruim twaalfduizend (tot 21 jaar). Een zeer diverse groep met eigen interesses en behoeften. Maar wat ze allemaal gemeen hebben: ze willen gezien worden, gezien door mensen die vooraf geen waardeoordeel hebben. Ze hebben behoefte aan een plek, naast huis en school waar ze elkaar kunnen ontmoeten. Ze willen ergens bij horen, een uitdagende plek waar je mag zijn en waar je graag komt. Waar het onbekende toegankelijk wordt en waar je trots op bent. Zo'n plek die nu nog ontbreekt.

Waar ze nu nog vaak gezien worden als overlastgevende hangjongeren en samen komen in nietszeggende, onbehaaglijke, onzichtbare en voor de omwonende ongewenste hangplekken is Raisehof het voorbeeld van hoe het anders kan en moet. Vanaf nu spreken we ook niet meer van hangjongeren en hangplekken maar van herkenbare ontmoetingspodia voor collectief gebruik, door jonge bewoners.

Centraal in het stadsdeel, midden in het Reeshofpark, wordt de bestaande betonnen vlakte getransformeerd tot een levendig polyvalent plein. Rondom dit plein zijn diverse specifieke podia vormgegeven voor film, gamen, workshops, theater en muziek. Deze podia kunnen opgeschaald worden door 'in te pluggen' aan het polyvalente plein of door te openen in de richting van het park. Een adaptief ontwerp dat kan meebewegen aan de veranderende behoeftes van haar gebruikers.

Zo ontstaat er een plek voor ontmoeting waar jongeren zowel dagelijks, als bij jaarlijkse evenementen, op verschillende schaalniveaus kunnen ontspannen, ontwikkelen, ontplooiën en ontdekken en maakt het onbekende voor zowel de jongeren als omwonende toegankelijk.

inhoud

007	Aanleiding
010	De Reeshof
020	Jongeren
032	Opgave
034	Raisehof
072	Walls that Teach
078	Bronnen
082	Reflectie

Aanleiding

eigen gemis van sociaal- culturele voorzieningen

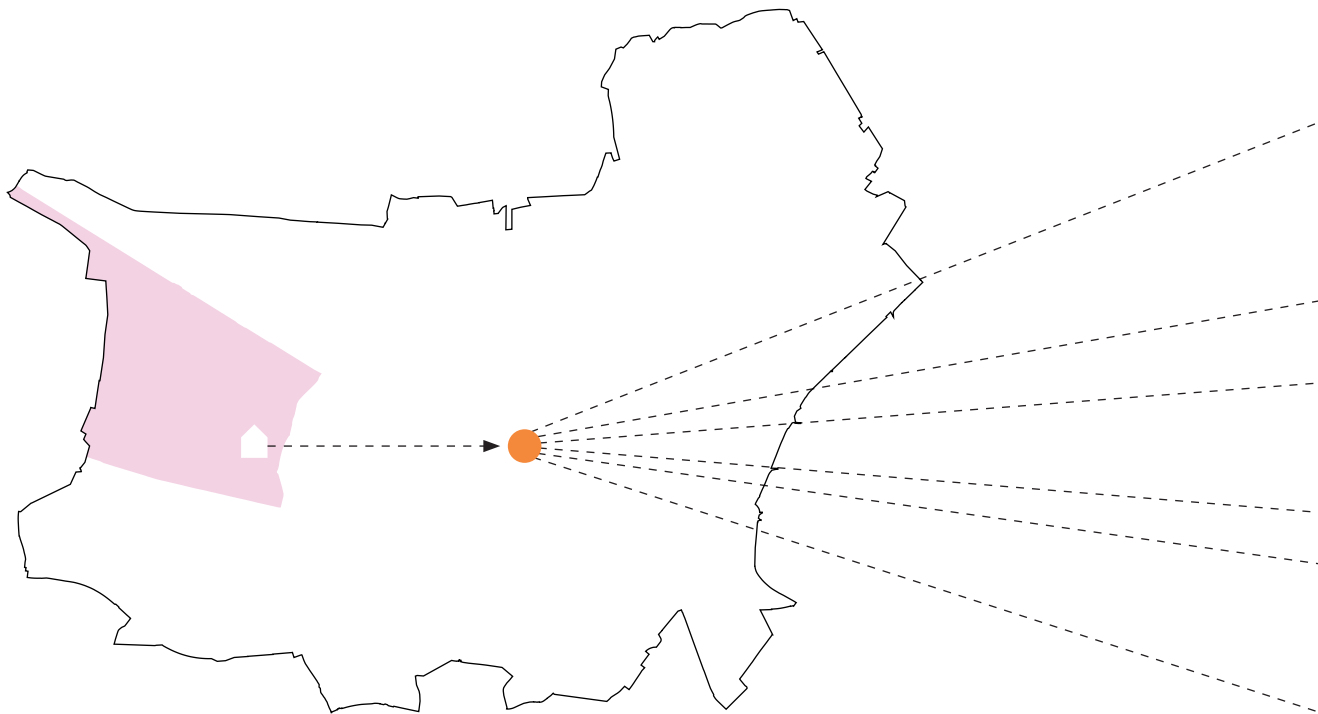
Als topofilist van Tilburg lag het in de lijn der verwachtingen dat mijn afstudeeropgave zich zou richten op mijn 'eigen' stad. Ook het specifieke onderwerp was dan al snel duidelijk.

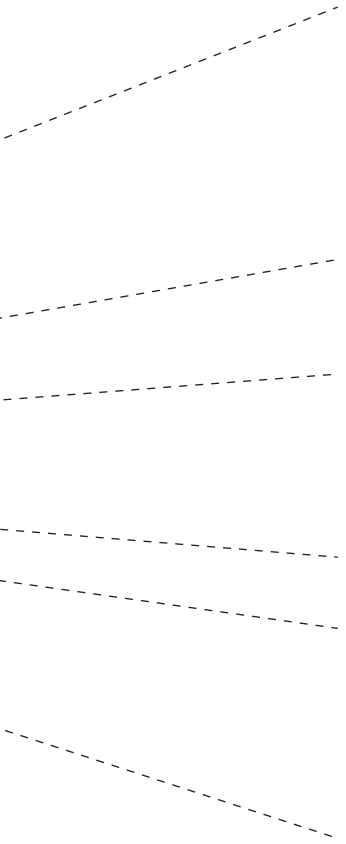
Opgegroeid in de Reeshof (uitbreidingswijk van Tilburg), fietste ik met grote regelmaat richting het centrum van Tilburg. Voor eigenlijk alle sociaal-culturele activiteiten moest je namelijk 'gaan'.

Het gebrek aan deze sociaal-culturele voorzieningen vormden, samen met de blijvende zoektocht naar de definitie en persoonlijke fascinatie voor het begrip 'thuis', de basis voor deze opgave.

Want waarom kunnen wij ons identificeren met een bepaalde plek of stad en waarom voelen wij ons ergens thuis? Een zoektocht naar een verklaring voor een begrip dat zich niet eenvoudig laat vastleggen.

Met veel enthousiasme vertel ik in dit document alles over project Raisehof.

de Reeshof

netwerk

De Reeshof is een uitbreidingslocatie (deels Vinex) aan de westzijde van Tilburg, telt bijna 44.000 inwoners en is daarmee het grootste stadsdeel van de stad.

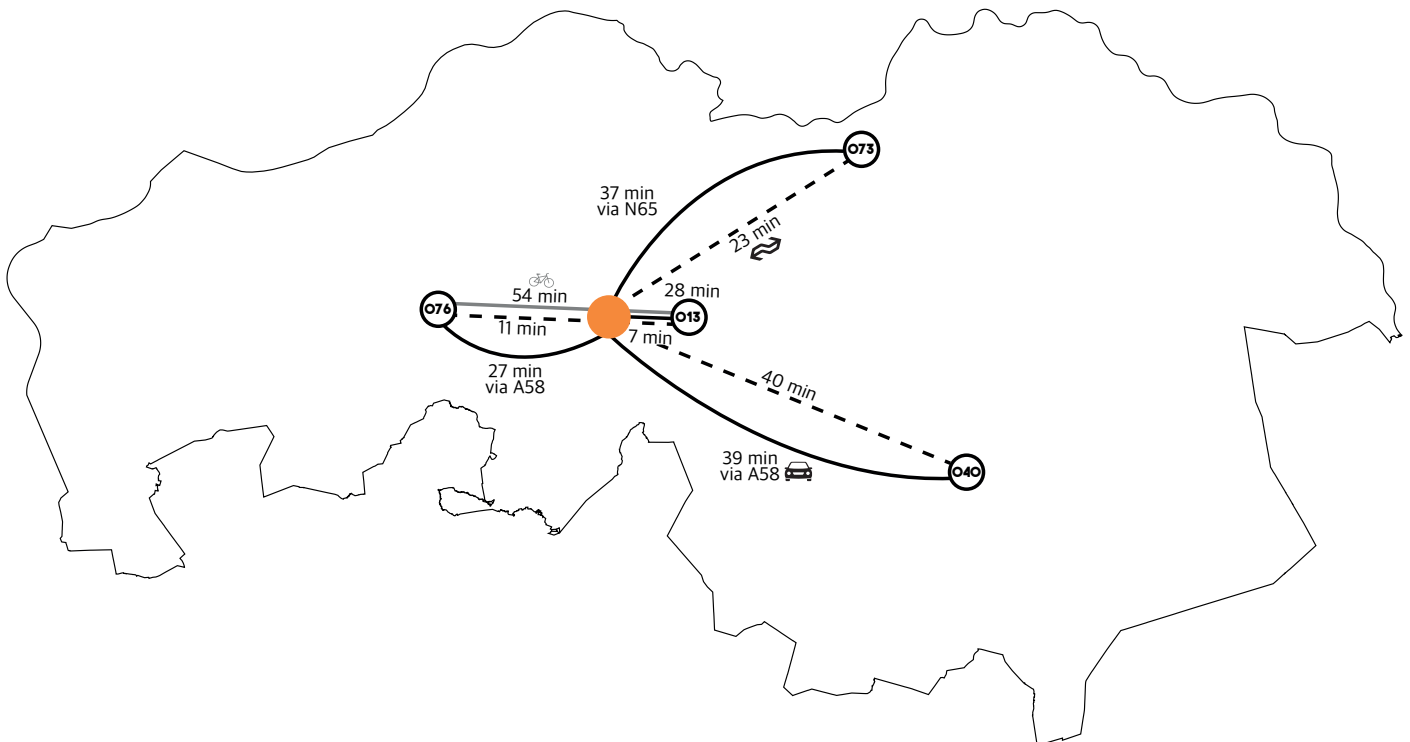
Het zou qua omvang en afstand tot het centrum wellicht gezien kunnen worden als een dorp op zich, maar wat betreft voorzieningen zeker niet.

Door de centrale ligging in de provincie Noord-Brabant en de aanwezigheid van een eigen station, zijn omliggende grote steden goed bereikbaar. De bereikbaarheid van het stadsdeel was een belangrijk speerpunt bij de ontwikkelingen.

Het uitgangspunt is namelijk altijd geweest dat de Reeshof onderdeel is van de stad Tilburg. Waar je kunt wonen en naar school kunt gaan, maar voor werk en recreatie je naar het centrum van de stad reist. Dit resulteert in de monocultuur zoals we die hedendaags ervaren.

De voorzieningen zijn door de jaren heen niet met de demografische ontwikkelingen meegegroeid. Waar voorzieningen als scholen, supermarkten en sportfaciliteiten nog voorhanden zijn, ontbreekt het volledig aan sociaal-culturele voorzieningen en dan met name voor jongeren.

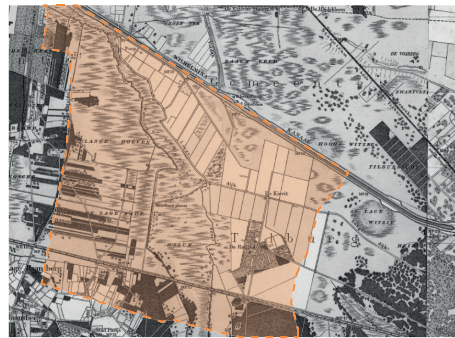
Niet voor niets dat er van buiten de Reeshof dan ook een suf, saai en burgerlijk imago kleeft aan het stadsdeel. "Daar wil je nog niet dood gevonden worden."

ontstaan

Moerasgebied - 1815

Ontginnen ten behoeve van landbouw - 1850

Grootschalige uitbreidingslocatie - 2023

Het stadsdeel kent een relatief korte historie als het gaat om bewoning. Op historische kaarten is te zien dat er vanaf 1850 kleine nederzettingen ontstonden en dat er gestart werd met ontginnen van het toenmalige moerasgebied, ten behoeve van landbouw.

Rond 1979 werden door de Gemeente de eerste plannen gemaakt voor uitbreidingen van de stad, wat later dus de Reeshof zou zijn. De grootschalige uitbreidingslocatie zoals die nu is, is niet in één keer bedacht en gebouwd. Aanvankelijk had de Gemeente dan ook niet gedacht dat het een stadsdeel van deze omvang zou worden. In ringen breidde het zich door de jaren heen verder uit naar het westen.

De Reeshof telt 12 wijken die samen het stadsdeel vormen. De wijken verschillen qua architectuur en stedenbouwkundig plan erg van elkaar. Een tour door de Reeshof is dan ook een tijdreis door de Nederlandse architectuur en stedenbouw geschiedenis vanaf 1975 tot nu.

Juist die afleesbaarheid, zowel stedenbouwkundig als in de architectuur, zal iedere liefhebber aanspreken (zie kaart en foto's op de volgende pagina's).

Zo kent de eerste wijk, de Gesworen hoek, een dorpskarakter met woonerven, kronkelende straten en veel water.

Huibeven daarin tegen (jaren 80) is gebouwd op een rationeel grid met aan weerszijde van de straat rijwoningen, typisch voor de stedenbouwkundige ontwikkelingen van dat moment.

Door de afstand van dit nieuwe stukje Reeshof tot aan het centrum moest Tuindorp de Kiviet een heel eigen karakter krijgen. Onder leiding van Kuiper Compagnons werd er gekozen voor een open opzet geïnspireerd op het tuindorp van begin 20ste eeuw met veel groen.

De wijk de Heyhoef die volgde bracht dagelijkse voorzieningen met zich mee en is de meest stedelijke wijk van de Reeshof.

De volgende uitbreiding (in 1994) was de Dongewijk. Om meer eenheid in de plannen te krijgen werd hier voor het eerst gebruik gemaakt van een beeldkwaliteitsplan waarin ontwerpafspraken, zoals materiaal- en kleurgebruik en nok/goothoogtes, vastgelegd werden.

Rond 1996 breekt er dan een nieuwe fase aan. Namelijk die van de Vinex. In de volksmond wordt de Reeshof ten onrechte volledig bestempeld als vinexwijk. Echter alleen de laatste uitbreidingen vallen onder de Vierde nota extra. Dit betekende dat de Reeshof verder uitgebreid werd ook aan de zuidzijde van de spoorlijn tussen Tilburg en Breda. In deze ontwikkelingen is niet afgestapt van specifieke architectonische stijlen per wijk.

Hoewel er van buiten af een negatief imago kleeft aan de Reeshof, heeft het wel degelijk kwaliteiten in zich en wonen er veel mensen met veel plezier. Zo is de Reeshof erg kindvriendelijk en valt de kwaliteit van de privédomeinen, de rust op straat en de hoeveelheid groen op. Daarnaast zijn auto's dominant aanwezig in het straatbeeld.

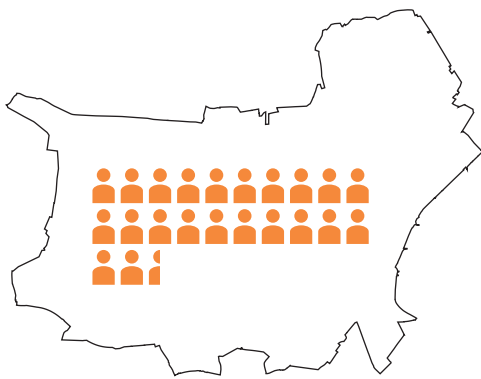
demografie

Tilburg is met ruim 225 duizend inwoners de 7e stad van het land. De Reeshof is met bijna 44 duizend inwoners het grootste stadsdeel van de stad.

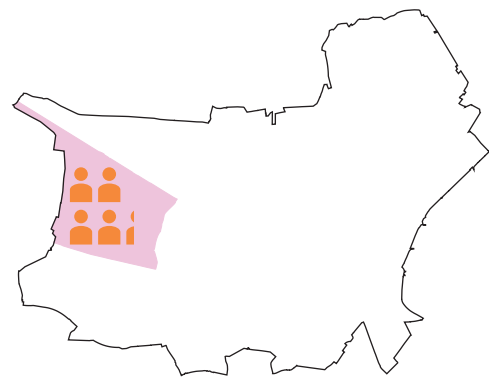
Dat betekent dat bijna 20% van alle Tilburgers in de Reeshof woont. Opvallend is de hoeveelheid jongeren in het stadsdeel.

Er is dan ook sprake van een groen druk (de verhouding tussen het aantal personen van 0-20 jaar en het aantal personen van 20-65 jaar.)

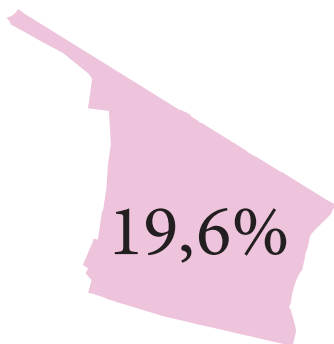
De groep jongeren tot en met 21 jaar bestaat momenteel uit ruim 12.000 personen. Eenderde van alle Tilburgse jongeren groeit op in de Reeshof.

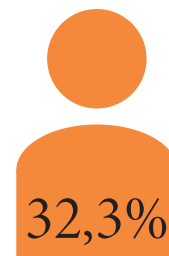
aantal inwoners Tilburg 227.771

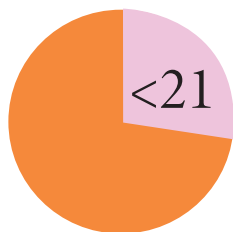
aantal inwoners stadsdeel de Reeshof 43.996

grootste stadsdeel van Tilburg

groene druk in stadsdeel de Reeshof
verhouding tussen het aantal personen van 0 tot 20 jaar en het aantal personen van 20 tot 65 jaar.

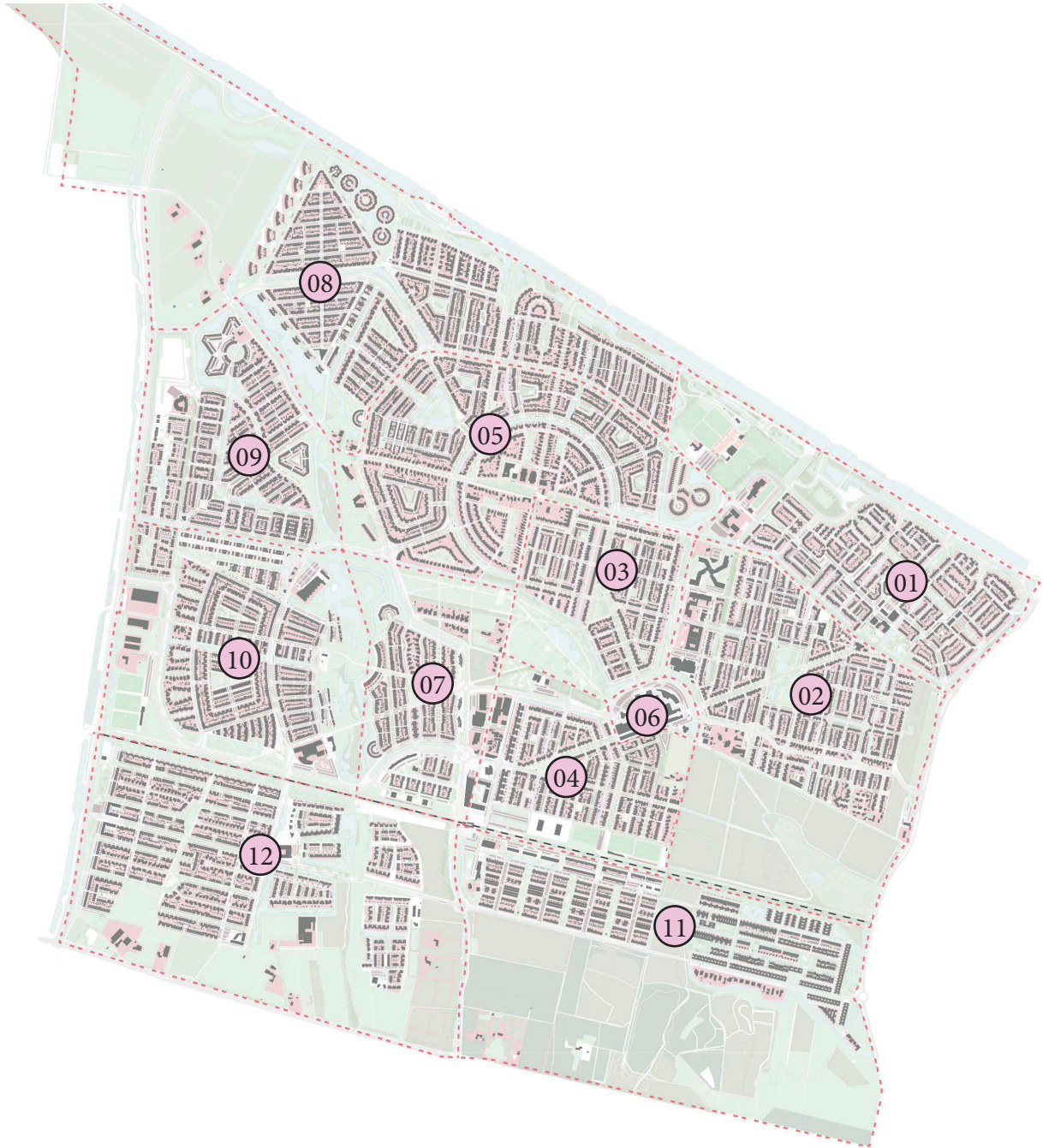

12.192 inwoners van stadsdeel de Reeshof zijn 21 jaar of jonger
5921 inwoners 0-12 [kinderen]
6271 inwoners 12-21 [jongeren]

1/3 van de Tilburgse jongeren groeit op in stadsdeel de Reeshof

de twaalf wijken in stadsdeel de Reeshof

1. Gesworen hoek 1979 - 1988 (3955)

2. Huibeven 1984 - 1990 (9005)

3. Heerenvelden 1989 - 1993 (11.395)

4. Campenhoef 1989 - 1993 (14.015)

5. Tuindorp de Kiviet 1991-1997 (19.450)

6. Heyhoef 1995 - 1997 (19.795)

7. Dongewijk 1994 - 1998 (21.790)

*8. Leeuwerik 1996 - 1999 (27.800)

*9. Dalem noord 1996 - 2000 (30.955)

*10. Dalem zuid 1998 - 2004 (35.195)

*11. Witbrant 2002 - 2007 (38.080)

*12. Koolhoven 2009 - 2021 (43.996)

* = vinex
(inwoners aantallen)

openbaar groen

openbaar parkeren

Het groene karakter van de wijken is een enorme kwaliteit die niet alleen opvalt wanneer je door de wijken fiets, maar ook heel duidelijk zichtbaar is op deze kaart van openbaar groen. Naast kijkgroen zijn er tal van parken en is er een bosrijk gebied aan de oostzijde van het stadsdeel.

Wat nog meer opvalt is de dominantie van auto's in het straatbeeld. Deze kaart geeft een overzicht van al het openbaar parkeren in de wijken. Naast veel langs parkeren zijn er legio parkeerhavens.

voorzieningen anders dan wonen

Onderstaande kaart laat de voorzieningen anders dan wonen in de Reeshof zien.

Wat opvalt zijn de voorzieningen als scholen/sport/ kleinschalige zorg op buurtniveau, aangevuld met geclusterde voorzieningen op wijk/stadsdeelniveau zoals winkels op de Heyhoef en rondom het station.

Daarbij valt ook het totale gebrek aan sociaal-culturele voorzieningen en dan met name voor jongeren in het hele stadsdeel op.

vergelijking culture infrastructuur de Reeshof vs Etten-leur

Natuurlijk is de Reeshof, dat duidelijk als stadsdeel van Tilburg ontworpen is, en Etten-leur een opzich zelfstaand dorp met een rijke historie, niet 1 op 1 te vergelijken. Maar enkel gekeken naar inwonersaantallen en de afstand tot een grote stad: de Reeshof naar Tilburg centrum ca. 10 km en Etten-Leur naar Breda centrum ca. 12 km is het wel interessant om deze vergelijking te maken. Zo is de

scheve verhouding in de hoeveelheid sociaal-culturele voorzieningen tussen de twee duidelijk te zien.

Dat bevestigt mijn gevoel van gemis van voorzieningen in de Reeshof. Ik stel dan ook dat sociaal-culturele voorzieningen een basisbehoefte moeten zijn en hoger op de agenda moeten staan bij toekomstige uit- of inbreidingsplannen.

Etten-leur & Reeshof

Etten-leur

Reeshof 43.966 inwoners

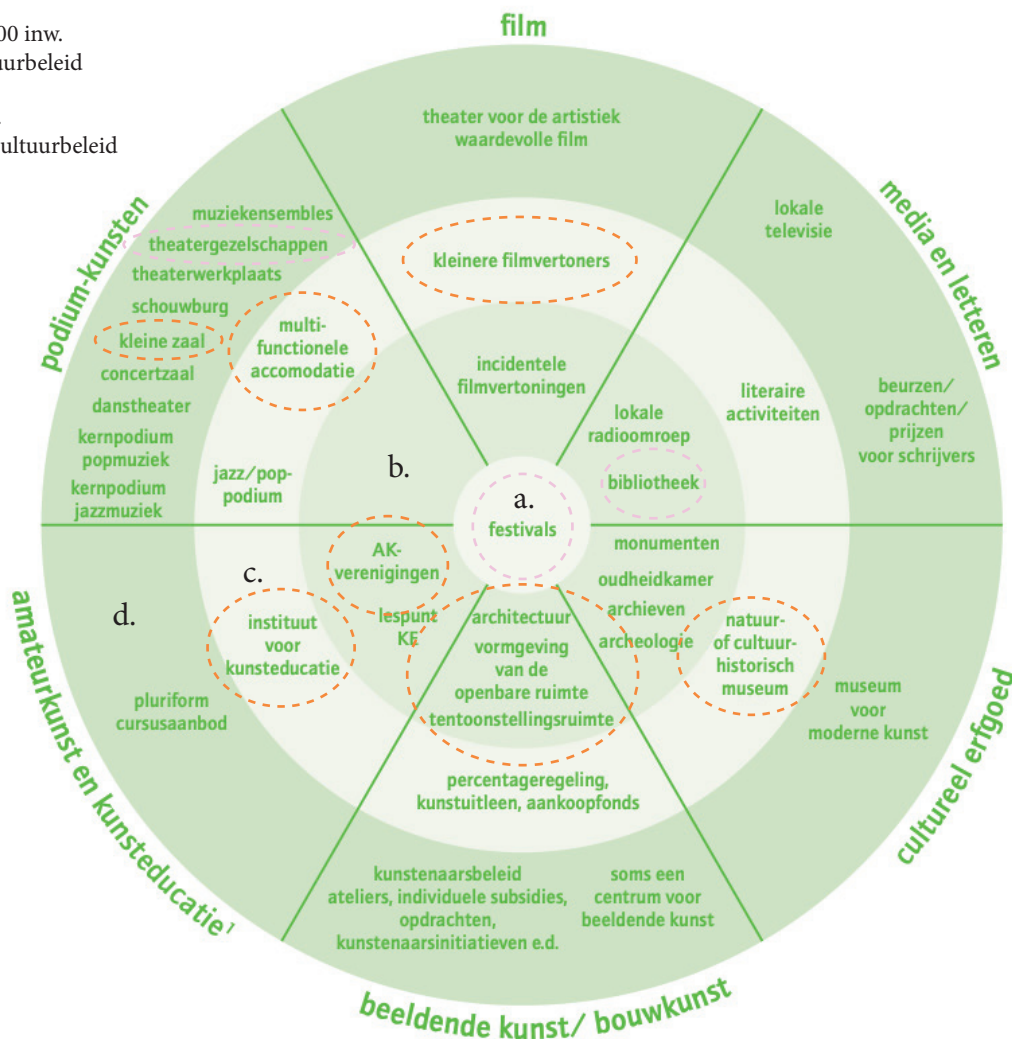
Etten-Leur 44.152 inwoners

a. alle gemeenten

b. < 30.000 inw.
kernachtig cultuurbeleid

c. 30.000 - 90.000 inw.
uitgebreid cultuurbeleid

d. > 90.000 inw.
alomvattend cultuurbeleid

wijkagenda Tilburg Reeshof

Ook de door de Gemeente Tilburg opgestelde wijkagenda (2023) onderstreept de urgentie van de opgave nogmaals. Zo valt er in onderstaand knipsel, afkomstig uit deze agenda te lezen dat het stadsdeel voldoende ontmoetingsplekken, voorzieningen en sociaal-culturele activiteiten moet hebben en (weer) een stadsdeel moet worden waar inwoners van de gemeente trots op zijn.

De gemeente wil dat de Reeshof een stadsdeel is:

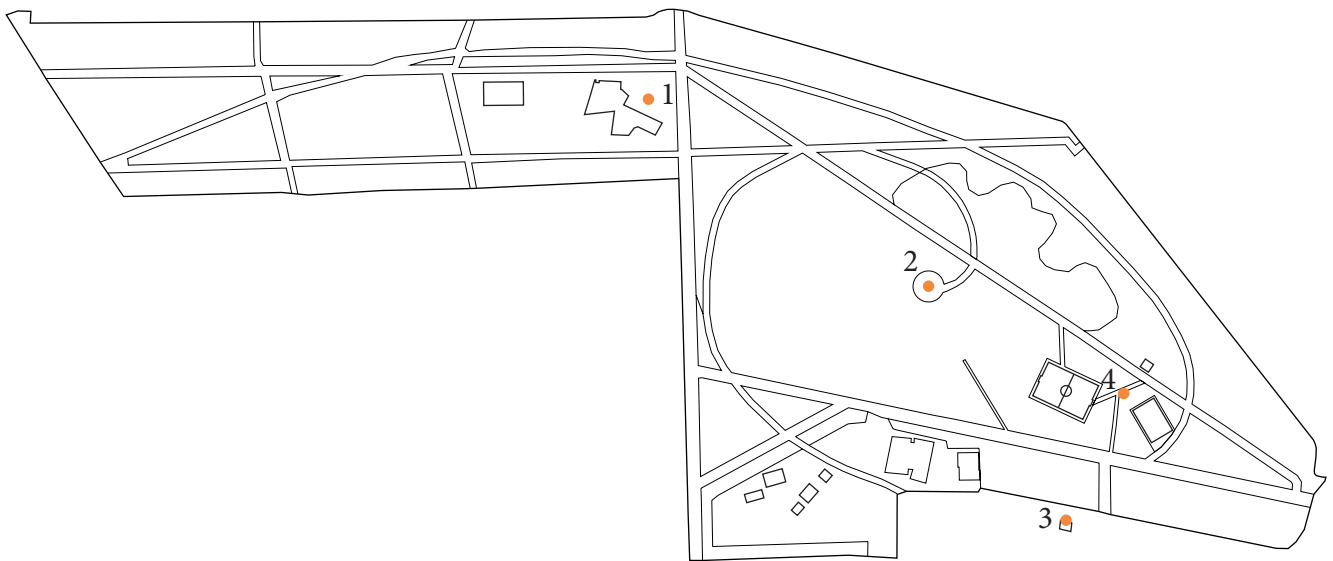
- Waar iedereen een fijne plek heeft om te wonen. Dat betekent meer diversiteit in het woningaanbod en goede bereikbaarheid van voorzieningen;
- **Waar inwoners van de gemeente trots op zijn**, omdat iedereen in één wijk prettig met elkaar samenleeft, verbonden is, initiatief neemt, gelijke kansen heeft en waar ondersteuning beschikbaar en betaalbaar is;
- **Met voldoende ontmoetingsplekken, voorzieningen, sociaal-culturele activiteiten** en sterke wijknetwerken, waarbij de kennis en kunde uit de Reeshof integraal wordt verbonden en daarmee duurzaam bijdraagt aan de aanpak van vraagstukken op het gebied van leefbaarheid.

Jongeren

in gesprek met jongeren

Het onderzoek naar de doelgroep bestaat uit twee delen. Om maatwerk te kunnen leveren vind ik het belangrijk om in gesprek te gaan met de toekomstige gebruikers. Om zoveel mogelijk (zachte) data (verhalen) uit de Reeshof op te halen, heb ik een bezoek gebracht aan het Reeshofpark.

Het doel: grip krijgen op de doelgroep. Achterhalen wat er speelt onder jongeren en welke behoeftes ze hebben. Wat vinden zij nu daadwerkelijk van het stadsdeel waarin ze wonen? De bevindingen van deze dialogen met jongeren zijn hieronder inzichtelijk gemaakt.

1. skatebaan meerdere jongeren (12/15)

-komen hier bijna dagelijks, ook jongeren van buiten de Reeshof komen hier skaten.

2. Reeshofpark Jongen (21)

- woont nog thuis
- meer horeca
- skatepark is top
- denkt bij cultureel centrum aan winkels/cafes

3. JOP P-plaats park meisje (15) jongens (16-17) Jongens (16-19-19-20)

- niet meer nodig dan: een bankje, elkaar, sigaretje en het goedkoopste blikje energy drink
- komen nauwelijks buiten de Reeshof
- eigen plek, waar ze kunnen (mogen) zijn
- niemand lastig vallen
- maar ook niet lastig gevallen worden
- dicht bij huis
- variatie in plekken, anders wordt het saai
- mooi uitzicht (groen of water)
- behaaglijk
- wc

4. basketbalcourt park jongen (15)

- saai/rustig
- bijna nooit 5 tegen 5 kunnen spelen
- betere voorzieningen zoals verlichting
- vergelijking met Tilburg centrum
- bioscoop

Het bleek lastig om deze doelgroep te horen. Hoewel ze makkelijk benaderbaar zijn en ook zeker bereid een praatje te maken, bleven de gesprekken vrij oppervlakkig. Echt concrete en bruikbare input leverde het aanvankelijk dan ook niet op. Om meer jongeren te bereiken, heb ik onder scholieren van het Reeshof College een korte enquête afgenomen.

Met een respons van 52 leerlingen (waarvan de helft woonachtig in de Reeshof) leverde het een beeld op van de behoeftes van de huidige jongeren.

Of de resultaten met deze aantallen honderd procent representatief zijn voor alle jongeren valt te betwijfelen.

Het biedt in ieder geval aanleiding tot het maken van ontwerpkeuzes en laat zien wat voor programma er zou kunnen landen in het jongerencentrum.

Onderstaand de vragenlijst en op de pagina hiernaast de resultaten die dit opleverden.

1. Wat is je geslacht? *

Markeer slechts één ovaal.

- Meisje
 Jongen
 Anders
 Zeg ik liever niet

2. Wat is je leeftijd? *

3. Woon je in de Reeshof? *

Markeer slechts één ovaal.

- Nee
 Ja

4. Wat doe je het liefst in je vrije tijd? (je mag meerdere antwoorden invullen) *

5. Hoe vaak in de week spreek je af met vrienden/vriendinnen? *

Markeer slechts één ovaal.

- 1 of 2 keer per week
 3 tot 4 keer per week
 5 tot 6 keer per week
 dagelijks
 Anders: _____

6. Waar spreek je af met vrienden/vriendinnen? (je mag meerdere antwoorden invullen) *

Vink alle toepasselijke opties aan.

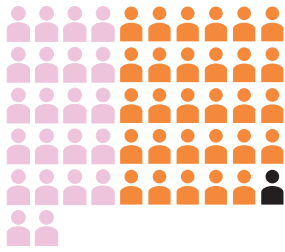
- bij iemand thuis
 schoolplein
 Reeshofpark
 skatebaan
 Heyhoef
 R-newt jongerencentrum (in wijkcentrum)
 Reeshofbos
 Anders: _____

7. Voor wat voor activiteiten kom je buiten de Reeshof? (denk aan bijbaantje, sport, feestjes, winkelen etc.) *

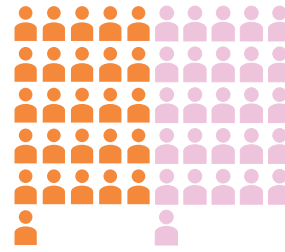
8. Wat mis je in de Reeshof? (Dit kan van alles zijn, van je favoriete restaurant tot een buiten zwembad) *

9. Heb je behoefte aan een nieuwe plek in de Reeshof waar je samen kunt komen? Zo ja, waar zou die plek volgens jou dan moeten zijn? *

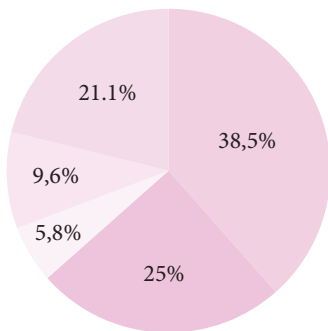
10. Zijn er nog dingen die je kwijt wil?

52 ondervraagde leerlingen van het Reeshof college
 29 jongens
 22 meisjes
 1 anders

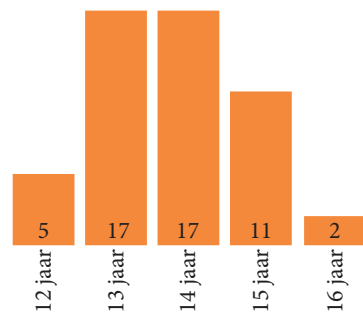

50% van de ondervraagde leerlingen is woonachtig in de Reeshof
 *de resultaten van leerlingen niet afkomstig uit de Reeshof zijn deels
 alsnog relevant

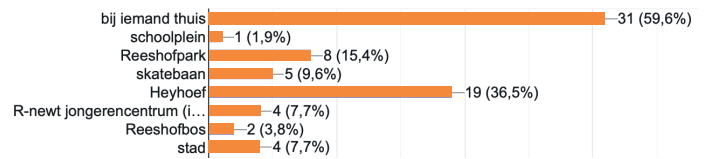

hoe vaak per week spreek je af met je vrienden?

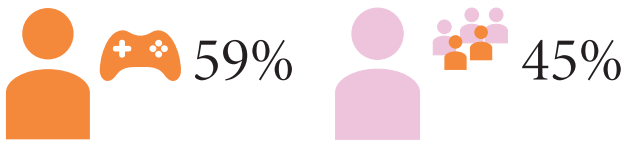
- 1-2x per week
- 3-4x per week
- 5-6x per week
- dagelijks
- anders

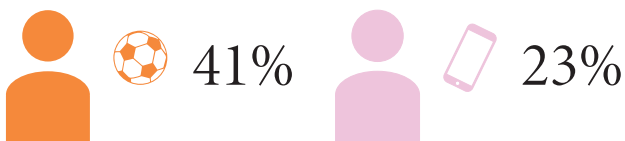
52 ondervraagde leerlingen in de leeftijdscategorie
 tussen de 12 en 16 jaar

antwoorden op de vraag, waar spreek je af?

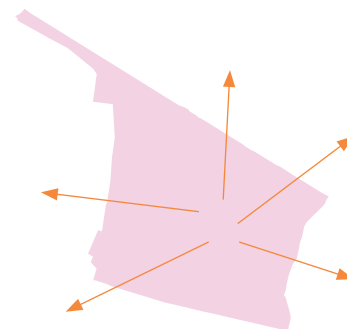

nummer 1 antwoord op de vraag: wat doe je het liefst in je vrije tijd?
 jongens: gamen (19x)
 meisjes: chillen (10x)

antwoorden die ook veel genoemd werden:
 jongens: sport (voetbal) (12x)
 meisjes: telefoon (social media) (5x)

antwoorden die ook genoemd zijn:
 slapen, netflix, met paarden zijn, gitaar spelen, dansen, puzzelen, scouting,
 naar de stad gaan

bioscoop, bowlen, feestjes, winkels,
 de drukte, gamehal, het grotere centrum
 hangplekken (Rnewt is nooit open!), kermis

antwoorden op de vraag:
 Wat mis je in de Reeshof, of waar ga je nu de Reeshof voor uit?

in gesprek met jongerenwerkers

In een gesprek met Katie (jongerenwerkster bij R-Newt in Tilburg Reeshof) werd duidelijk dat eigenlijk alle jongeren gezien wil worden. Gezien en gehoord door mensen die vooraf geen waarde oordeel hebben.

Er zijn veel verschillende type jongeren, met even zoveel behoeftes, maar wat alle jongeren gemeen hebben, is dat ze behoefte hebben aan een plek naast huis en school waar ze elkaar kunnen ontmoeten.

Ze willen ergens bijhoren en zijn opzoek naar een uitdagende plek waar je mag zijn en waar ontdekt kan worden waar je interesses, talent en kwaliteiten liggen. Maar soms is daar ook helemaal niet zoveel voor nodig.

Daarmee werden de uitkomsten uit de gesprekken met de jongeren (pagina 21), die aanvankelijk niet zo bruikbaar leken, bevestigd.

typologische analyse

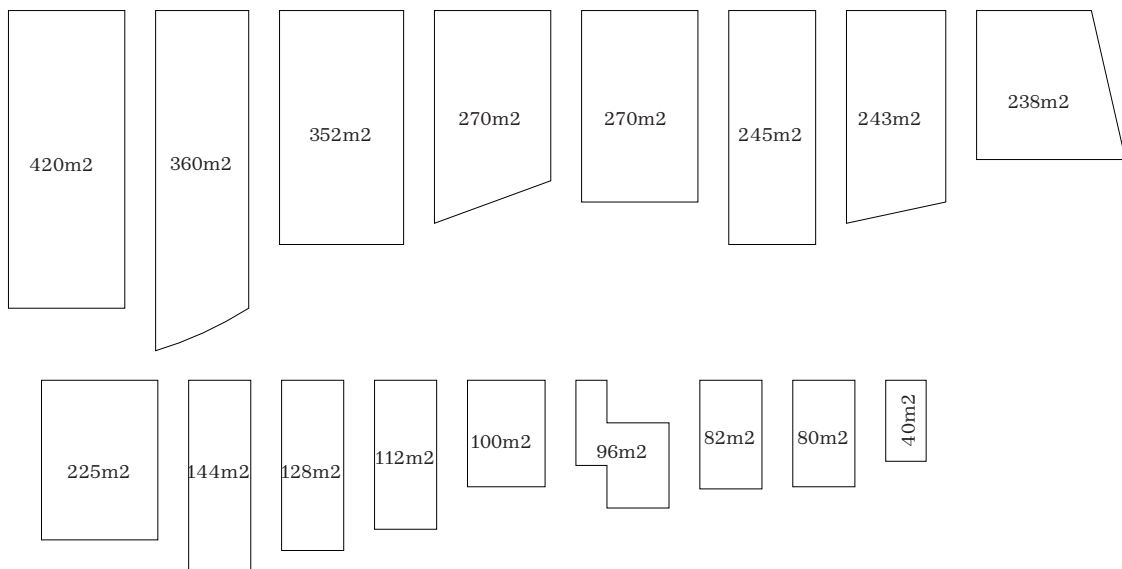
Voor de typologische analyse was het boek Walls that Teach (S. Pietsch, A. Muller, 2015) een belangrijke bron. Dit boek aangevuld met recentere projecten resulteerde in een analyse van 25 jongerencentra waarvan de resultaten beknopt zijn samengevat in dit document. Op de volgende pagina's zijn een 4-tal geanalyseerde referentieprojecten en een tijdlijn (chronologische ontwikkeling van het typologie) toegevoegd.

Zo worden er verschillende manieren om hufterproof te bouwen aangedragen en valt het expressieve kleurgebruik enorm op. Die naast een signaalfunctie bijvoorbeeld ook hufterproof

kan werken. Tevens huisvesten nagenoeg alle jeugdcentra een polyvalenteruimte. Die varieert in afmeting en is multifunctioneel inzetbaar.

Naast multifunctionaliteit is flexibiliteit ook iets dat kenmerkend is voor jeugdcentra. Dit wordt vaak toegepast in de vorm van gordijnen of vouwwallen zo zijn ruimtes aan te passen.

Tot slot is het typologie van de jeugdcentra, vaak mede door de verschijningsvorm een sterk communicatiemiddel, die opvalt in wijk en stad.

variatie aan polyvalente ruimtes

expressief kleurgebruik als tool: vrolijk, aantrekkingskracht, herkenbaarheid, hufterproof

hufterproof

flexibiliteit

Rivas Vaciamadrid Youth Center / Mi5 Arquitectos

2010 - Rivas, Madrid - Spanje

oppervlakte: 1834m²

openingstijden: wo/do 17:00u - 20:00u en vrij/zat
17:00u - 21:00u

functie: concertzaal met podium, bar, oefenruimtes/
lokalen, ontspanningsruimte, computerruimte,
fotografie lab, dans studio, sporthal, skatepark
ondersteunende functies: entree, foyer, kleedkamers,
opslag, technische ruimtes, personeelsruimte/
kantoor, bijeenkomstruimtes, toiletten

In een buitenwijk van Madrid, gelegen in een
commerciele zone is dit sociale monument

gerealiseerd. Het gebouw refereert aan de versierde
loodsen die kenmerkend zijn voor het gebied. De
felroze en oranje kleuren refereren op de grafische
taal van graffiti en stripverhalen. Hierdoor wordt
het gebouw een communicatiemiddel die de taal
van de jongeren spreekt. Het programma is tot stand
gekomen doormiddel van participatie.

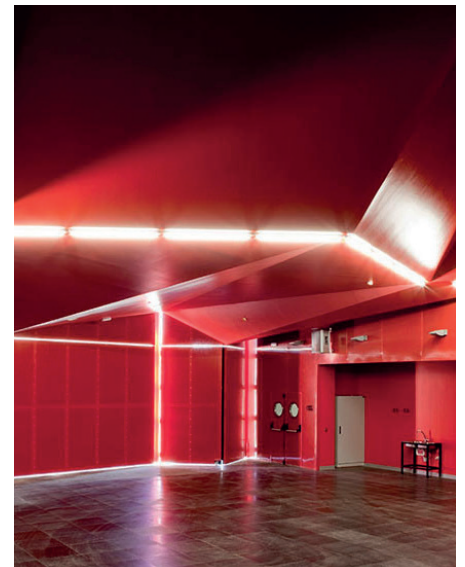
(Guzman, M. 2010)

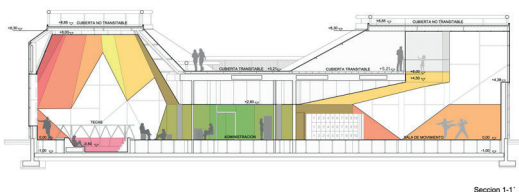
gevel

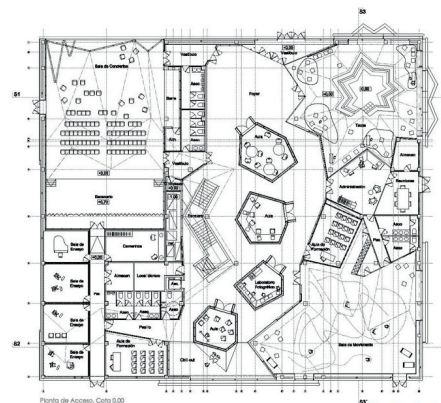
interieur

interieur

doorsnede

plattegrond

Youth centre in Roskilde / Cornelius + Vöge

2012 - Roskilde - Denemarken

oppervlakte: 600m²

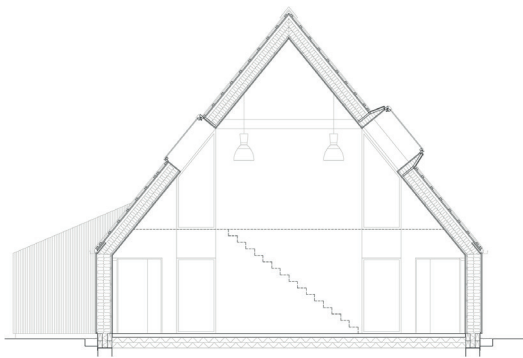
openingstijden: wo/do 17:00u - 20:00u en vrij/zat
17:00u - 21:00u

functie: flexibele polyvalente ruimte, theater, spel en
sportactiviteiten, klimwand.

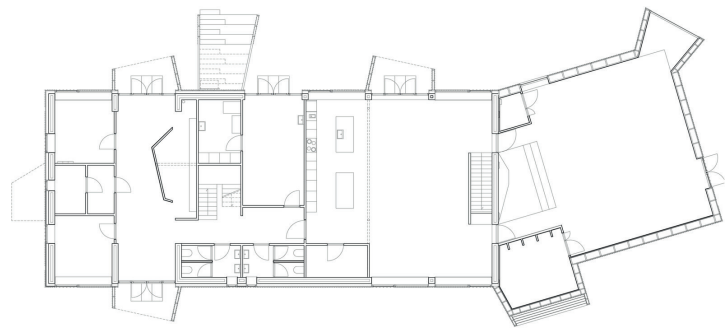
ondersteunende functies: entree, opslag, keuken,
toiletten, kantoren

Het gebouw met zijn opvallende rode kleur,
refereert naar de oorspronkelijke vissershutjes die
kenmerkend zijn voor het gebied. De knik in het
gebouw zorgt voor meer geborgenheid van het

voor (spel)terrein. De verschillende uitstekende
gevelementen fragmenteerd het gebouw op in
kleinere delen: een trap fungeert als tribune, vensters
zorgen voor spannende doorkijkjes en geborgen
plekken op schaal van de jongeren en faciliteert de
mogelijkheid om af te zonderen. (Adam, M. 2013)

doorsnede

plattegrond

gevel

interieur

interieur

Activiteiten centrum de Hood / Atelier Kempe Thill

2012 - Osdorp Amsterdam - Nederland

oppervlakte: 285m² (150m²)

inhoud: 1350m³

openingstijden: di t/m zo 13:00u - 17:00u

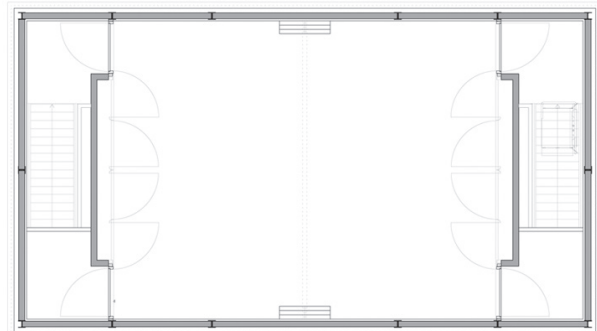
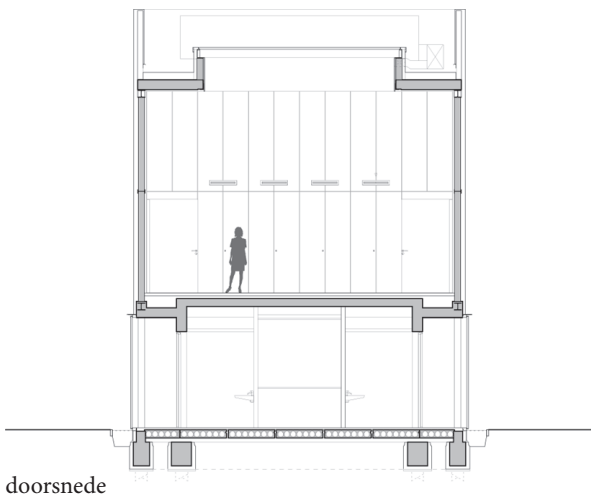
functie: polyvalente ruimte

ondersteunende functies: keuken, personeelsruimte/
kantoor, opslag, toiletten

Nieuwbouwproject met voorziening op buurtniveau. Een solitair gebouw, aan doorgaande route, omringd door wonen, een kerk en basisschool. Nabij hangplek, voetbalcourt en speeltuin. Opvallend is de ontoegankelijkheid van de verdieping voor mindervalide.

Als ‘openbare huiskamer’ van de buurt zijn door de transparante gevel de binnenactiviteiten goed zichtbaar en stimuleren daarmee een directe interactie met de openbare ruimte.” De eerste verdieping is volledig gesloten. “Hierdoor wordt een geluidsdichte, hermetische en introverte ruimte gevormd.

Het gebouw dankt zijn uitstraling tevens aan een aantal economische ontwerpaspecten zo is er een goedkope constructie van staal en kalkzandsteen gebruikt en is voor de gevelafwerking gezocht naar het goedkoopste product op de markt: polyurethaan spuitisolatiesysteem. (nb. via Designboom, 2010)

interieur

gevel

Kavel K / Carve

2014 - Den Haag - Nederland

oppervlakte: 200m² (1650m²)

functie: polyvalente ruimte, multifunctioneel sportveld, skatepark, ondersteunende functies: entree, toiletten, berging, kantoor jeugdwerkers

Aan de rand van een van Nederlands grootste vinex wijken was oorspronkelijk enkel een skatebaan gepland. Door de demografische ontwikkelingen bleek de behoefte aan een jongerencentrum echter groot: de jonge gezinnen die hier in de jaren negentig kwamen wonen, hebben nu puberende kinderen. Daarbij bediend Kavel K niet enkel 'probleemjongeren', maar ook jongeren die normaal gesproken geen begeleiding nodig hebben. Er ontstaat een plek die het katalyseren van activiteiten in deze nieuwe stadswijk mogelijk maakt en waar een menging van uiteenlopende gebruikers en leeftijdsgroepen samenkomt.

Voor de gevel is geanticipeerd op de verwachting dat het gebouw in de toekomst beklad zal worden met graffiti. De gevel bestaat uit betonnen elementen waar een patroon van stippen uitgespaard is. De graffiti op het oppervlakte kan verwijderd worden, maar zal in het terugliggend vlak zichtbaar blijven. Met een kleurrijk, door de jaren heen veranderend canvas tot gevolg.

Zowel vanuit het skatepark als het sportveld is de flexibele plattegrond te bereiken. Grote schuifdeuren rondom de kern maken het mogelijk de ruimte naar behoefte in te delen. Voor de afwerkingen werd gekozen voor robuuste materialen, wanden bekleed met underlaymentpanelen die tegen een stootje kunnen en de kern en vloer uitgevoerd in contrastkleur. (Beek, M. 2014)

gevel

meubilair

tijdljn ontwikkeling jeugdcentra

Dat het typologie van het jeugdcentra zo'n rijke historie had was me vooraf niet bekend. Aan de hand van het boek Walls that Teach is de geschiedenis van jongerencentra onderzocht. De ontwikkeling die deze typologie heeft doorgemaakt is weergegeven op onderstaande tijdljn.

Zo is de reden van samenkomst door de tijd heen veranderd en kenet de huidige tijd ook weer zijn eigen uitdagingen, ook deze zijn toegevoegd aan deze tijdljn.

De ambitie om met het jongerencentrum voor de Reeshof iets toe te voegen aan deze tijdljn!

1927 Patronaatsgebouw
st. Antonius Parochie

jongens en meisjes (gesplitst en eigen entree) concurreren met seculiere jeugdclubs, verbonden blijven aan kerk

1937 Musterheim der
Hitlerjugend

650 stuks werden er tot 1941 gebouwd jongens 14-18 jaar gescheiden van meisjes (later pas) exclusieve onderwijsinstelling naast school en het gezin moreel opvoeden in de geest van het nationaal-socialisme d.m.v. gezagsonderdanig onderwijs.

1900

1930

1903 Salford Lads 'club

jongensclubs
geïndustrialiseerde steden
positieve alternatieve voor tienerbendes

jeugdcentra aangemerkt als typologie,
van lokale initiatieve door specifieke groepen
of verenigingen naar onderdeel van nationale
socialezekerheidsstelsels (jeugdzorg).

1984
Jugendhaus Wangen

jongens en meisjes
jongeren participeren in ontwerp
en bouwproces vrije tijds besteding

jeugdwerkers richten zich door de te nemende sociale
ongelijkheid op kwetsbare jongeren. Jongeren worden
steeds vaker gezien als obstakels ipv kansen voor de
toekomst.

2023

uitdagingen van deze tijd:
social media
eenzaamheid onder jongeren
kwalitatief hoogwaardig prive domein
klimaatverandering

1965 Jeugdgebouw Noord
(van Klinger)

missie: ontmoeten in vrije tijd
radicale ontklontering
'alles onder 1 dak.'

2000

2023

Opgave

Het ontwerpen van herkenbare ontmoetingspodia voor collectief gebruik door jonge bewoners in Tilburg Reeshof.

nu	>	toekomst
nietszeggend		uitnodigend
onbehaaglijk		behaaglijk
onzichtbaar		centraal in het stadsdeel
ongewenst		prominent en waardig onderdeel van de samenleving
hangplek		ontmoetingspodia
hangjongeren		jonge bewoners

	VS	
structuur		vrijheid/speelsheid
geborgenheid		gastvrij
aanraakbaarheid		netjes houden/hufterproof
robuust		instagrammable

verandering in vocabulair en de interessante paradoxen in de opgave

De te ontwerpen voorzieningen zijn wijk overscheidend en op schaal van het stadsdeel. Ontmoeten gebeurt om diverse redenen en in verschillende samenstellingen vanuit gedeelde interesse om nieuwe mensen te leren kennen of vanuit een ondersteunende hulpvraag.

De opgave betreft het faciliteren van deze samenkomsten. Spontaan en gepland, dagelijks, wekelijks of enkel met speciale gelegenheden. Op ieder schaalniveau van 2 tot 500+ personen. De frequentie en schaal (aantal personen) van samenkomst zijn dan ook belangrijke pijlers voor het ontwerp.

Tevens is het belangrijk dat er een wijziging in ons vocabulair komt. Vanaf nu spreken we niet meer van hangjongeren en hangplekken, maar van herkenbare ontmoetingspodia voor collectief gebruik door jonge bewoners.

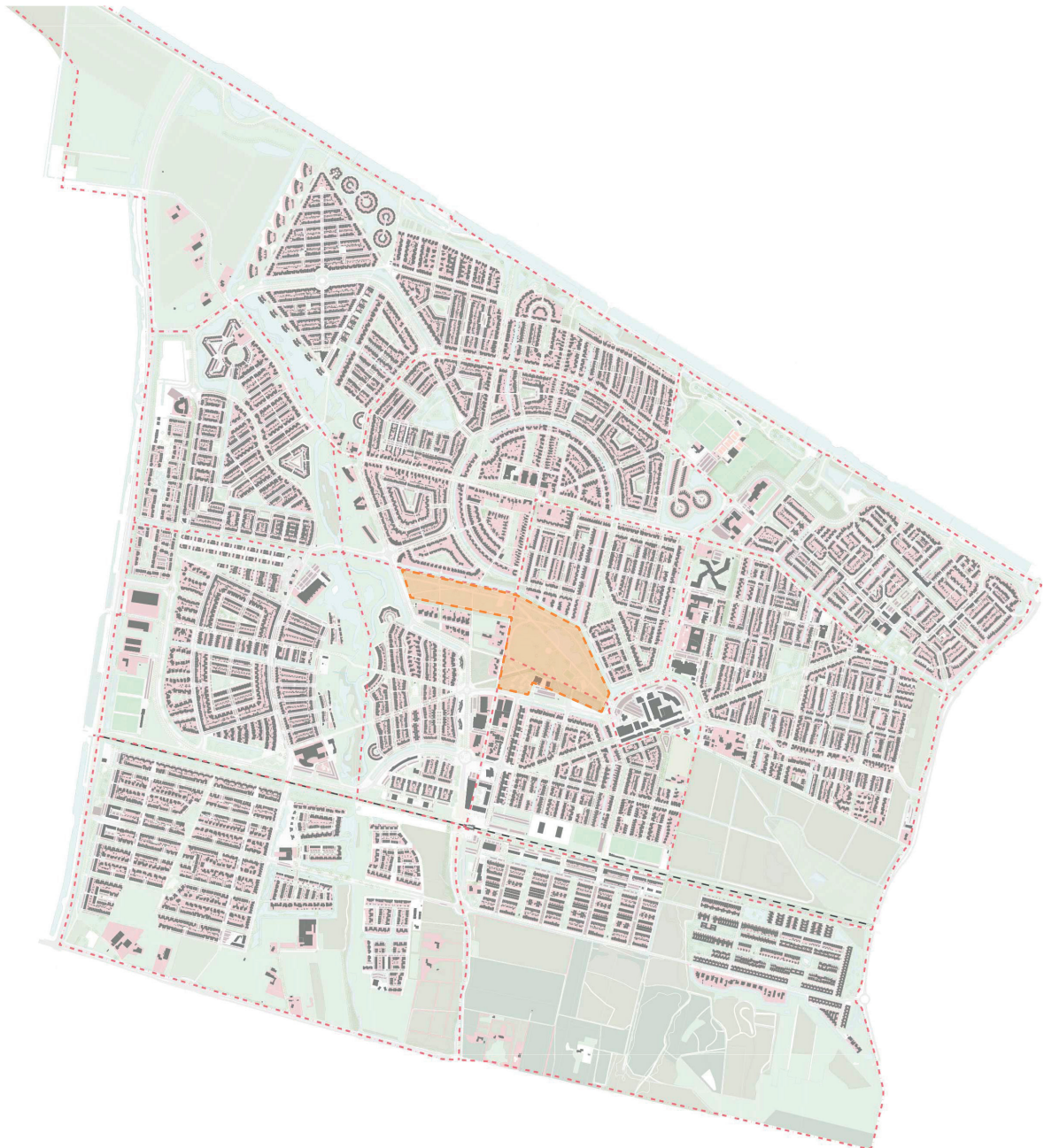
Er zitten een aantal interessante paradoxen in de opgave. Zo zijn jongeren opzoek naar structuur, maar moet het ontwerp ook ruimte laten voor toe-eigening, vrijheid en zelfontplooiing. Het moet geborgenheid bieden, maar gelijktijdig ook gastvrij zijn. Hufterproof en gelijktijdig met een mate van tactiliteit ontworpen en zowel robuust, als instagram waardig (instagrammable) zijn.

Van nietszeggende, onbehaaglijke, onzichtbare, ongewenste hangplekken met hangjongeren, naar herkenbare ontmoetingspodia voor collectief gebruik door jonge bewoners.

Raisehof

Reeshofpark

Centraal in het stadsdeel, aangrenzend aan 5 wijken, ligt het groene Reeshofpark. Een plek met potentie en een plek waar nu al veel jongeren samen komen. Midden in dit park zal Raisehof landen.

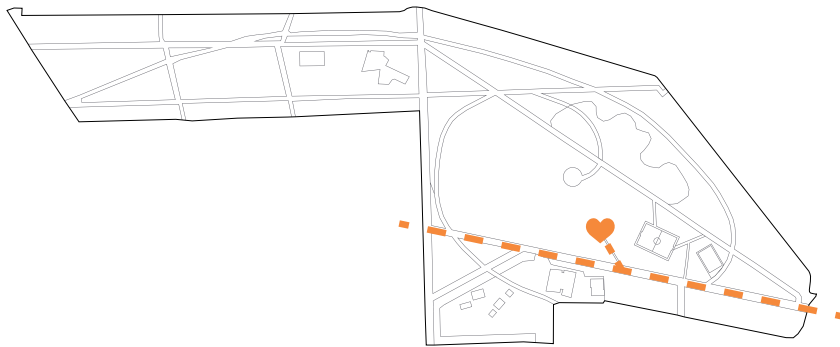
analyse Reeshofpark

Door het park loopt een historisch as en in het park bevindt zich het historische hart van de Reeshof, waar het voormalige landgoed de Reijshof stond.

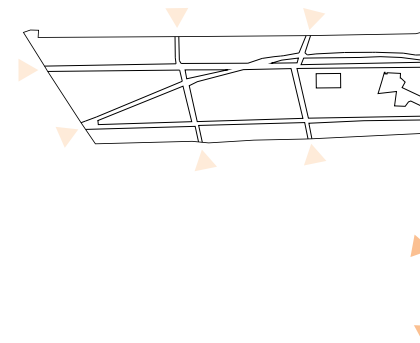
Het park kent een groen karakter, wat vrij eentonig opgezet is. Het grootste gedeelte is open grasvlakte.

Plaatselijk is er doormiddel van bomen, hagen en objecten zonering proberen aan te brengen. Tevens is er een visvijver.

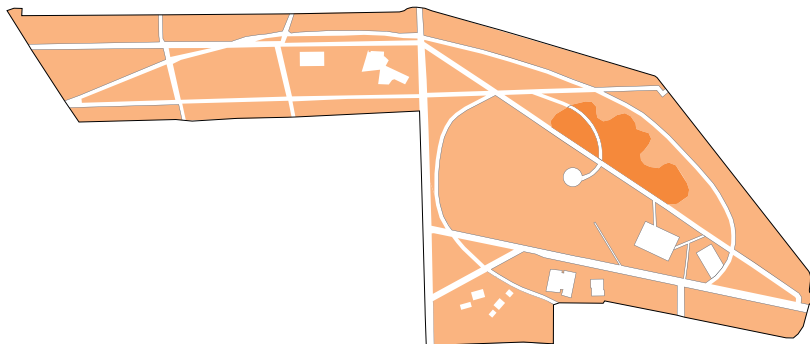
Door de centrale ligging van het park in het stadsdeel kruisen er 2 belangrijke doorgaande (fiets)paden door het park.

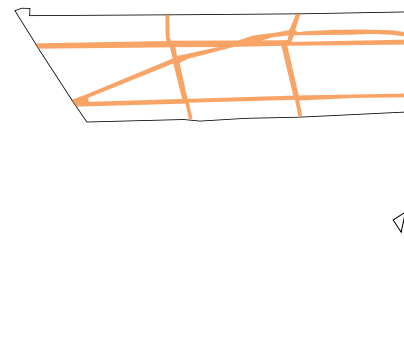
historische as en hart van de Reeshof

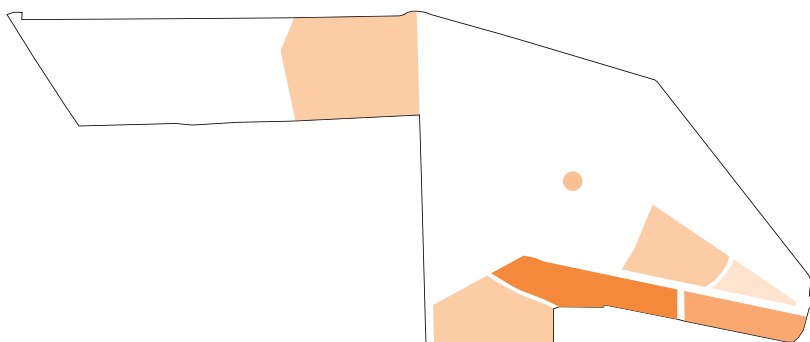
entrees

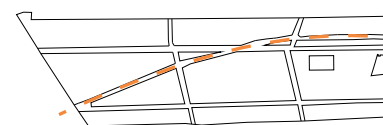
groen en water

paden

zonering

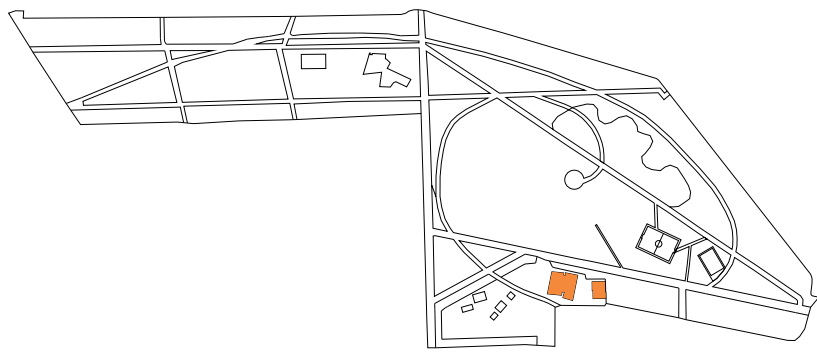
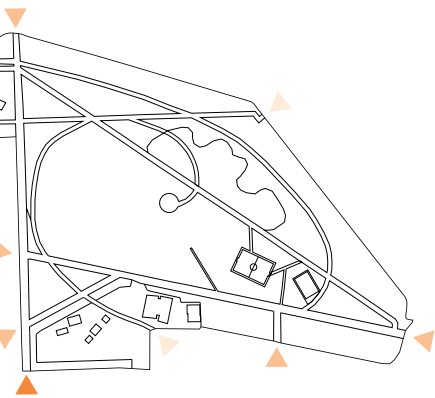

Fibonacci pad

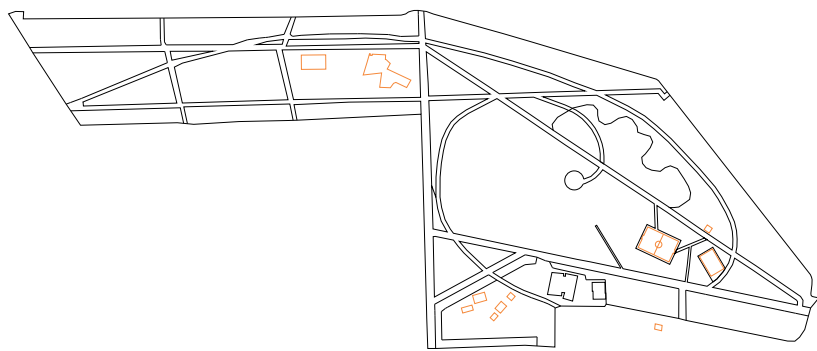
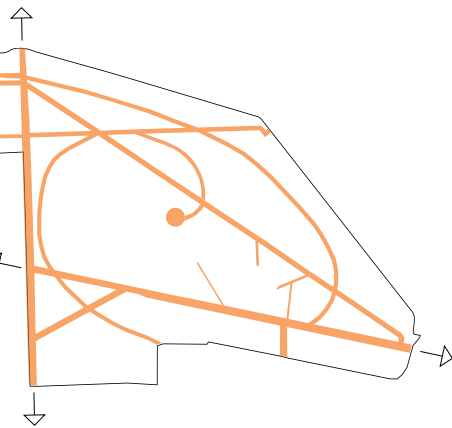

Zo is er zowel een Noord-Zuid als Oost-West verbinding. Het grootste gedeelte van het park is auto en fiets vrij. Opvallend is het pad geïnspireerd op de Fibonacci reeks. Het pad dat als een slinger het park doorkruist. Aan de zuidzijde van het park staat bebouwing waarin een tandarts, pannenkoekenhuis en frietwinkel gesitueerd zijn.

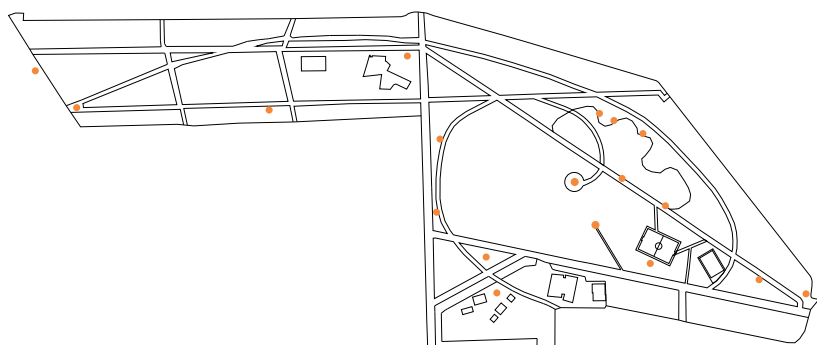
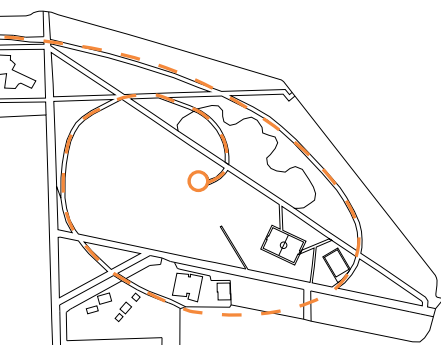
De laatste laag zijn de voorzieningen, waar met name door jongeren veel gebruik van wordt gemaakt. Zo zijn er sportvelden en is er een skatebaan waar ook jongeren van buiten het stadsdeel naar toe komen om te skaten.

bebouwing

voorzieningen

objecten

In en rondom het park zijn een aantal spots waar jongeren zich nu verzamelen. Doormiddel van foto's zijn deze plekken in kaart gebracht. In de maquette is te zien waar de foto's zijn genomen.

1. skatebaan

2. kunstobject op voormalige landgoed Reyshoeve

3. JOP P-plaats park

situatie maquette, Reeshofpark

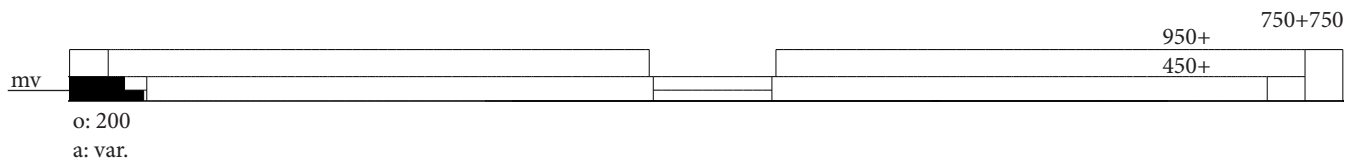
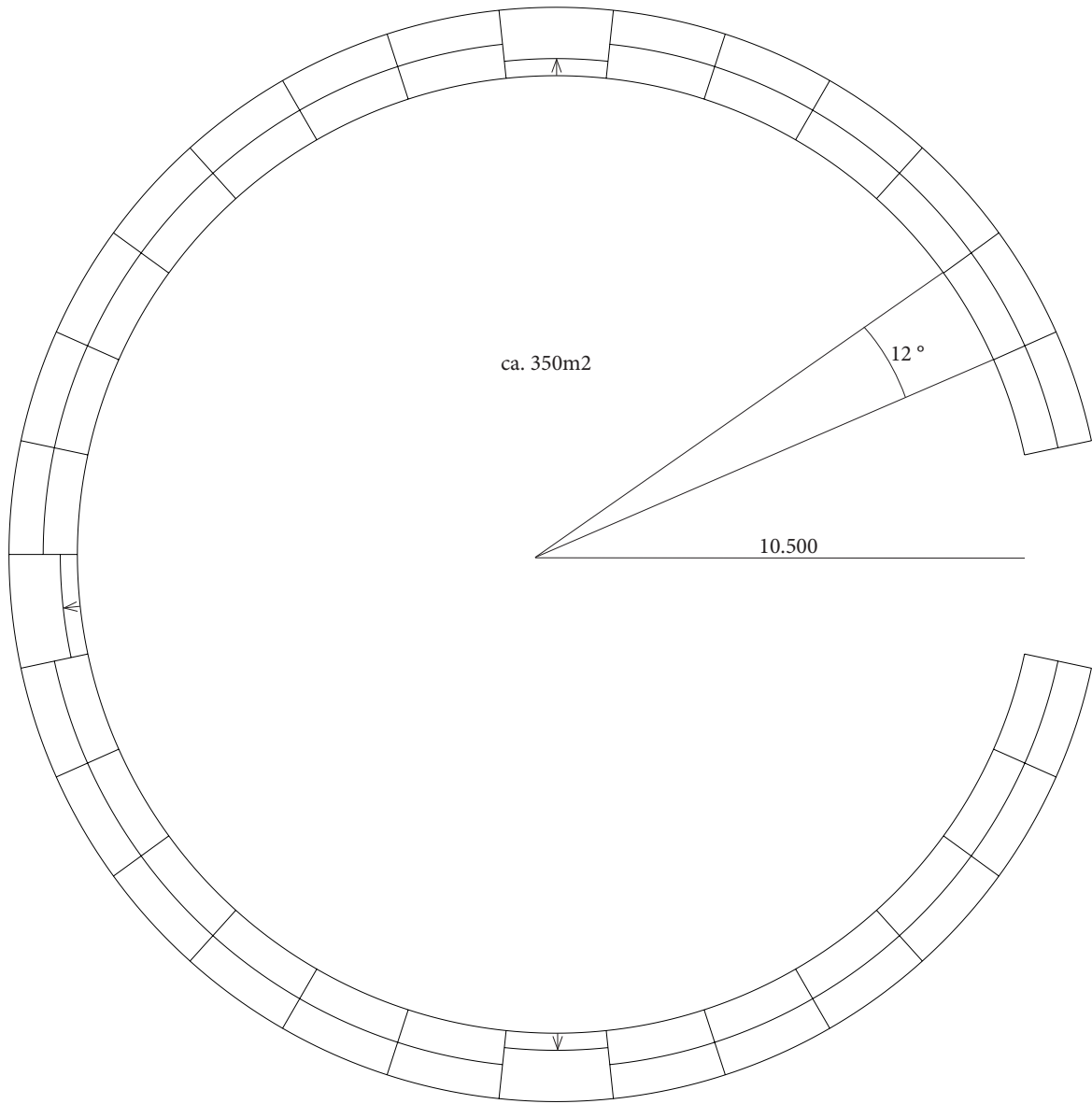
4. sportvelden

5. anti-climax, betonnen cirkel

bestaande anti-climax

De bestaande betonnen anti-climax het slot van het Fibonacci pad vormt de basis voor het ontwerp van Raisehof. De betonnen treden zullen 1 op 1 hergebruikt worden en het ronde plein zal in het toekomstige plan als polyvalent plein dienen

vlak antraciet beton zit elementen

centraal in het park

overzicht anti-climax

tegels 60x60cm 5 kleuren gestraald 'blauw' beton

intuïtieve concepten

Doormiddel van 8 intuïtieve conceptmodellen die metafoor staan voor typische activiteiten die jongeren ondernemen is functionaliteit als leidend principe overboord gezet.

Wolk

Een intiem (2 personen), knus en verscholen plekje, als een warm nestje van zachte materialen, de scene waar je je eerste zoen kunt uitwisselen. Waar je letterlijk met je hoofd in de wolken kunt zijn.

Chillen

Wat doen jongeren het liefst, juist chillen? Het vroegere 'hangen'. Gewoon samen zijn op een overdekte plek. Een spiegelende gevel, die naar de klagende buurman schreeuwt: kijk lekker naar jezelf! Ohja en een grote schoorsteen op het dak voor de rookafvoer van je eerste peuk.

Muziek

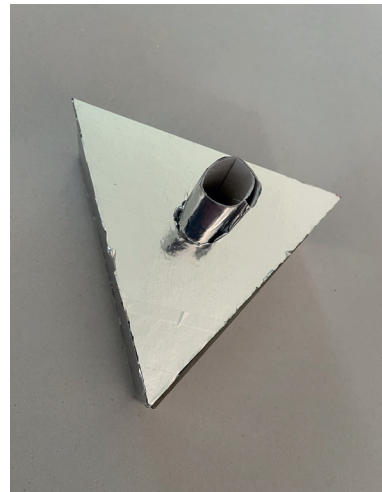
Als een kijkdoosje met een harde ruwe buitenkant en een zachte, van kurk of met eierdozen beplakte binnekant. Die de geluiden goed absorbeert.

Workshops/huiswerk

Als een coconnetje, afgesloten in de kleur blauw (focus). om je tussen school en het spelen even 'op te sluiten'. Wel maar heel even hoor, want je wil toch zo snel mogelijk gaan gamen!

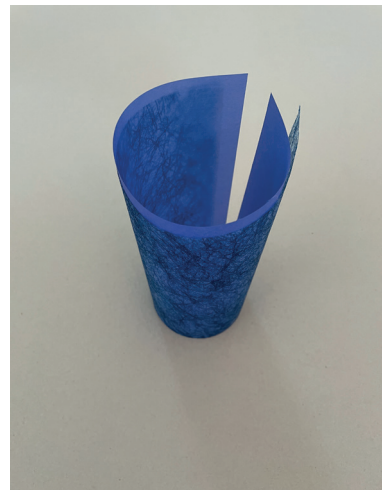
wolk

chillen

muziek

workshops/huiswerk

Netflix

Rood, voor mij de kleur van een bioscoop/filmzaal. Maar dit is geen standaard bioscoopzaal. Ik stel me een ruimte voor waar je de vloer en wanden wilt aaien. Zacht, warm, cozy. Plof lekker met je vrienden neer op een zitzak en kijk je favoriete serie!

Gamen

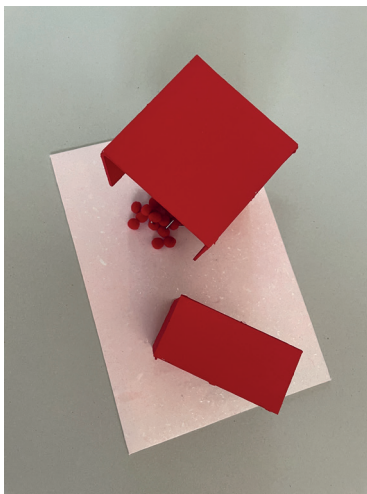
Actie! Nee niet zoals achter je playstation op je slaapkamer. Omringd door schermen en vrienden neem je het op tegen je vrienden in deze gamerooms. Een lekker donker hol met felle neon lampen en zitelementen.

Festival

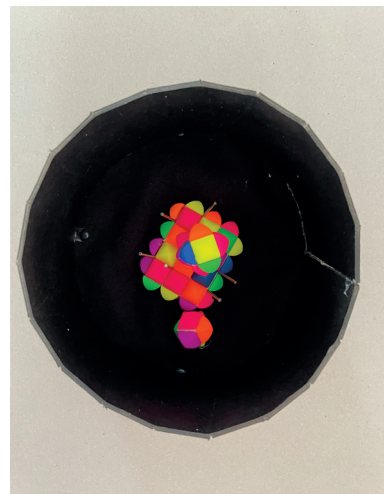
Of je nu van pop, dance of het levenslied houdt. Ieder weekend is het feest! Op dit overdekte ronde plein kan er gedanst en gefeest worden.

Theater

Is het gordijn gesloten kan er gerepteerd worden, maar gooi het gordijn openen en laat zien wat je kunt! Zo eenvoudig en toegankelijk als een poppenkast.

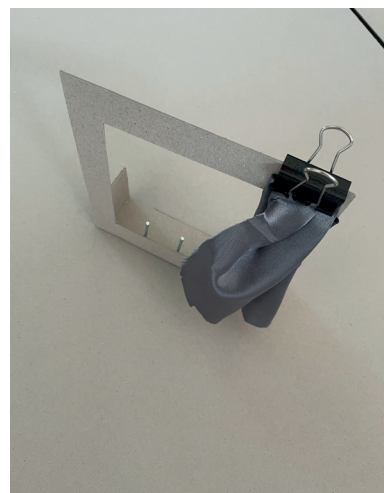
netflix

gamen

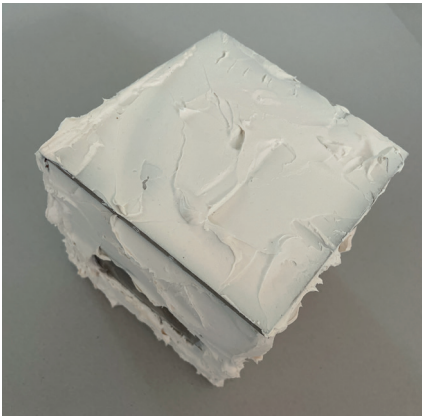
festival

theater

concept

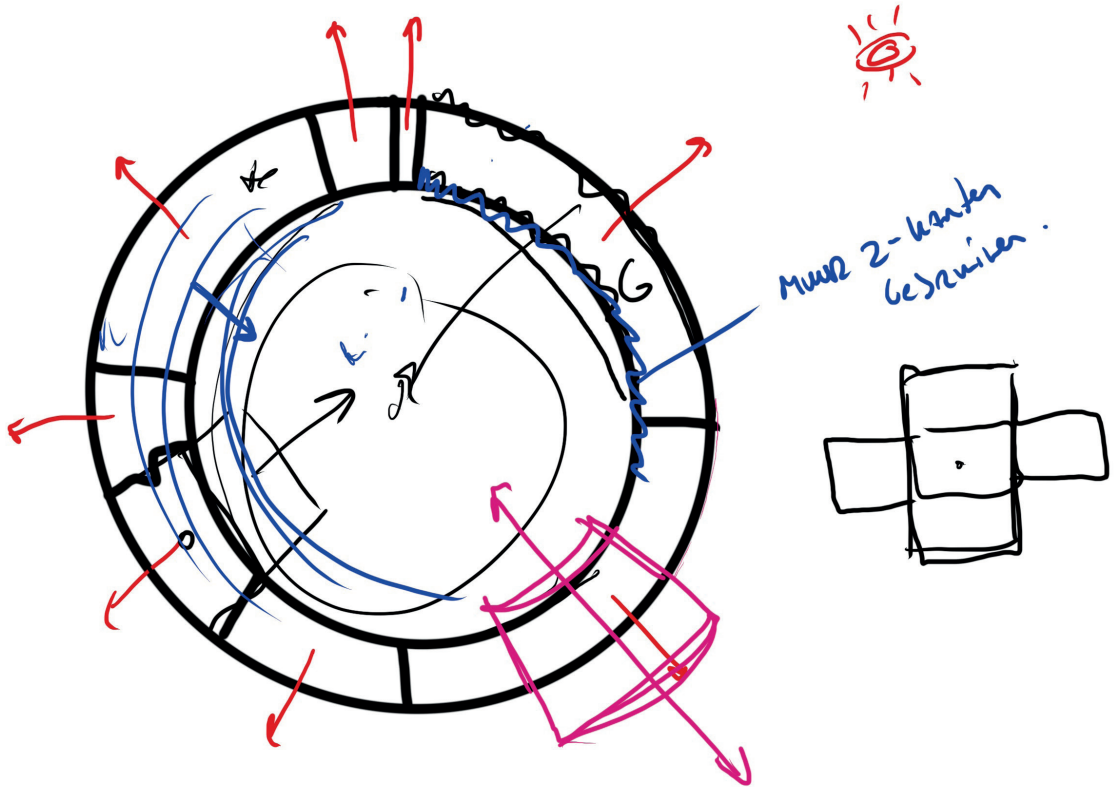
De muziek kubus, bleek de basis te zijn voor het concept. Want wat zou het mooi zijn als de muziek kubus enerzijds als studio/repetitie ruimte kan fungeren (dagelijks gebruik). Maar wanneer er een feestje is (wekelijks/jaarlyks gebruik) zich kan openvouwen en opschalen in zowel de richting van het plein als het park.

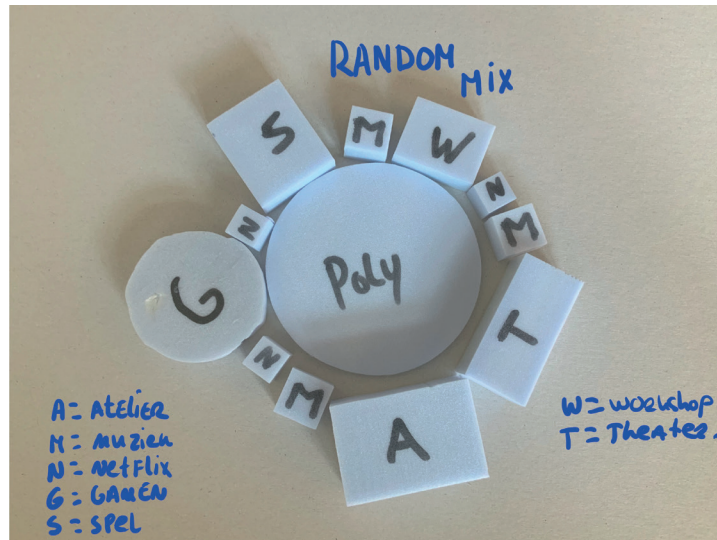
muziekbox gesloten

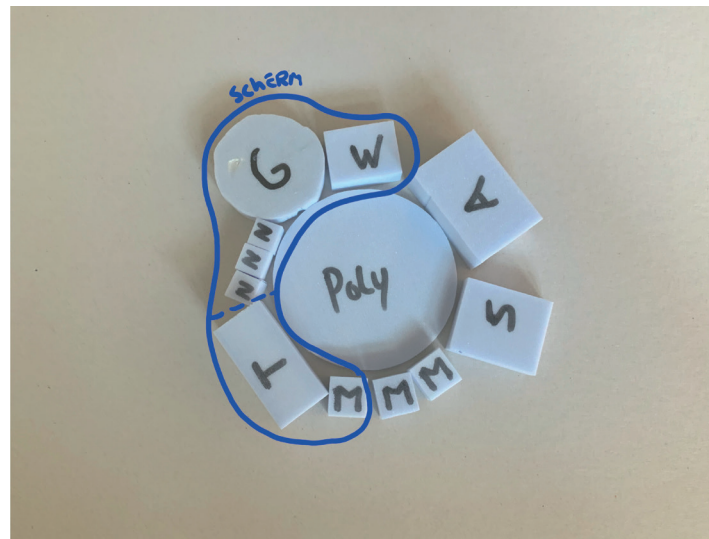
muziekbox geopend

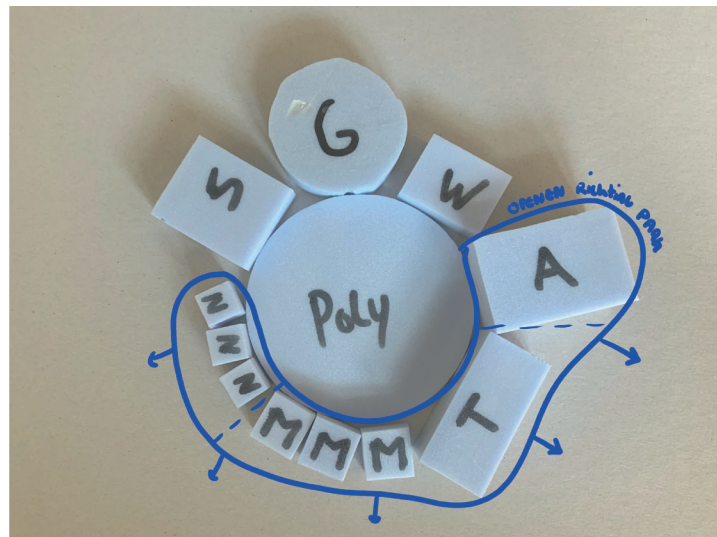
vlekkenplan

vlekkenplan 1: random

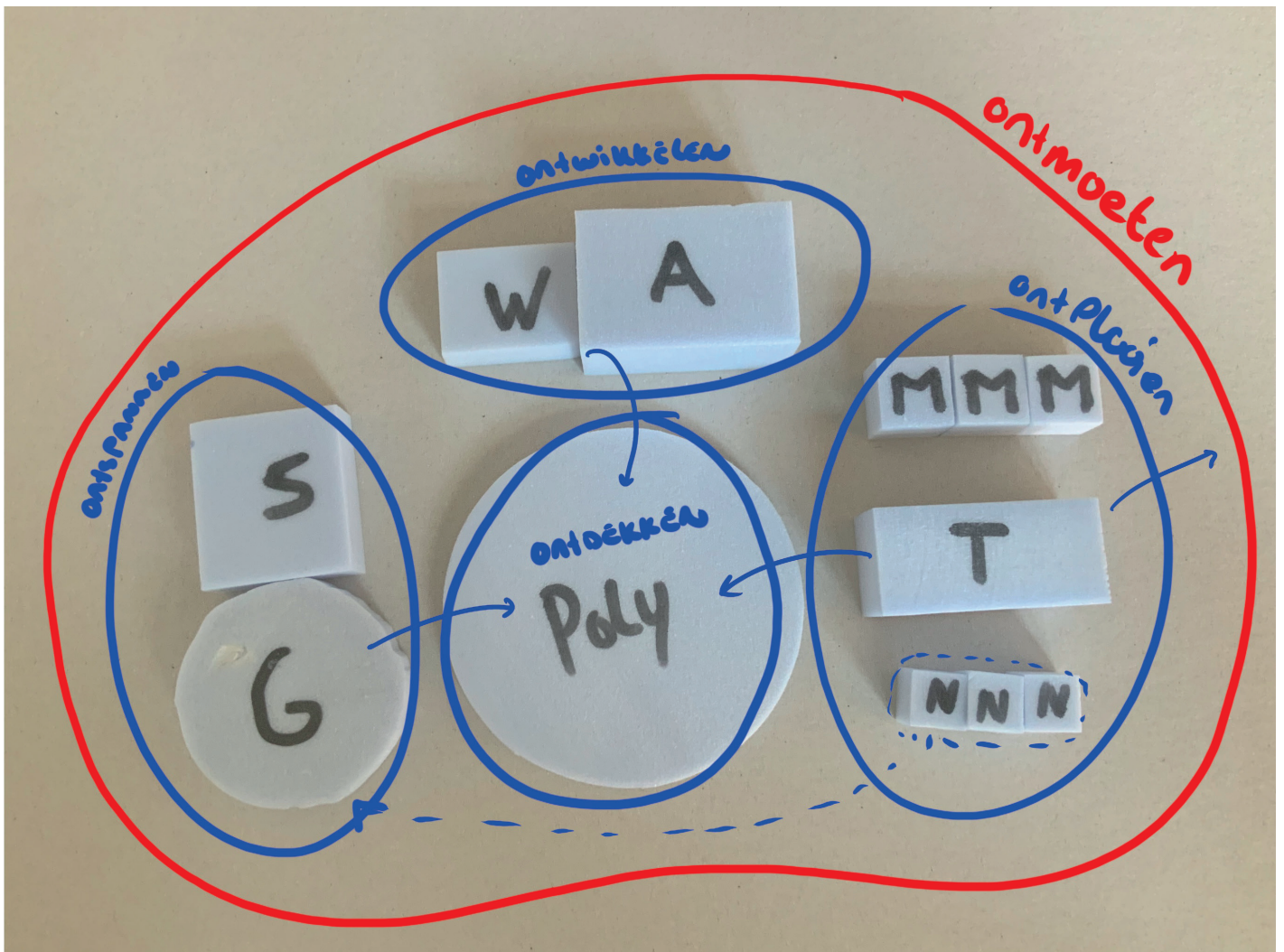
vlekkenplan 2: cluster schermen

vlekkenplan 2: cluster openen naar park

Met het concept in het achterhoofd was de vervolgstap om de benodigde ruimtes in de vorm van vlekkenplannen te gaan rangschikken. Allereerst volledig willekeurig, waarna er gepuzzelt kon worden en gekeken naar connecties. Functies die een scherm nodig hebben, of voor welke functies is het wenselijk dat op het park gesitueerd zijn? (zie linker pagina)

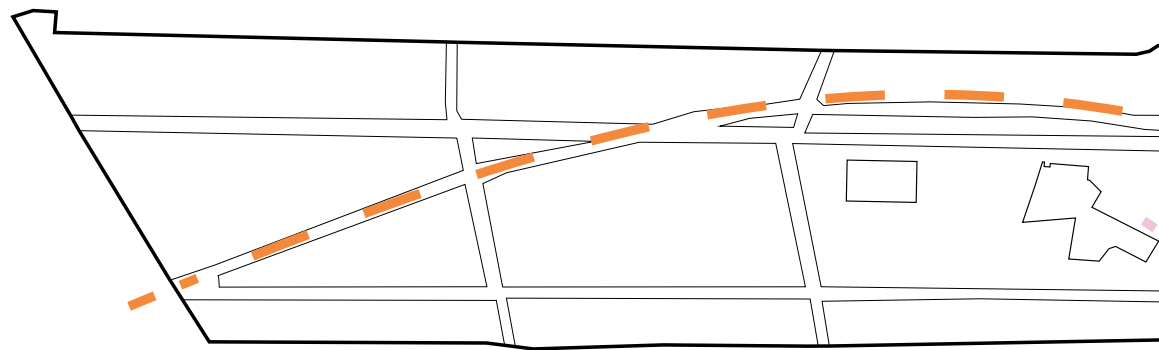
Dit resulteerde in een totaal vlekkenplan, waarin kern thema's als ontmoeten, ontspannen, ontwikkelen, ontdekken en ontplooien de basis vormde. De functies zijn gekoppeld aan deze thema's en gesitueerd rondom het polyvalente plein.

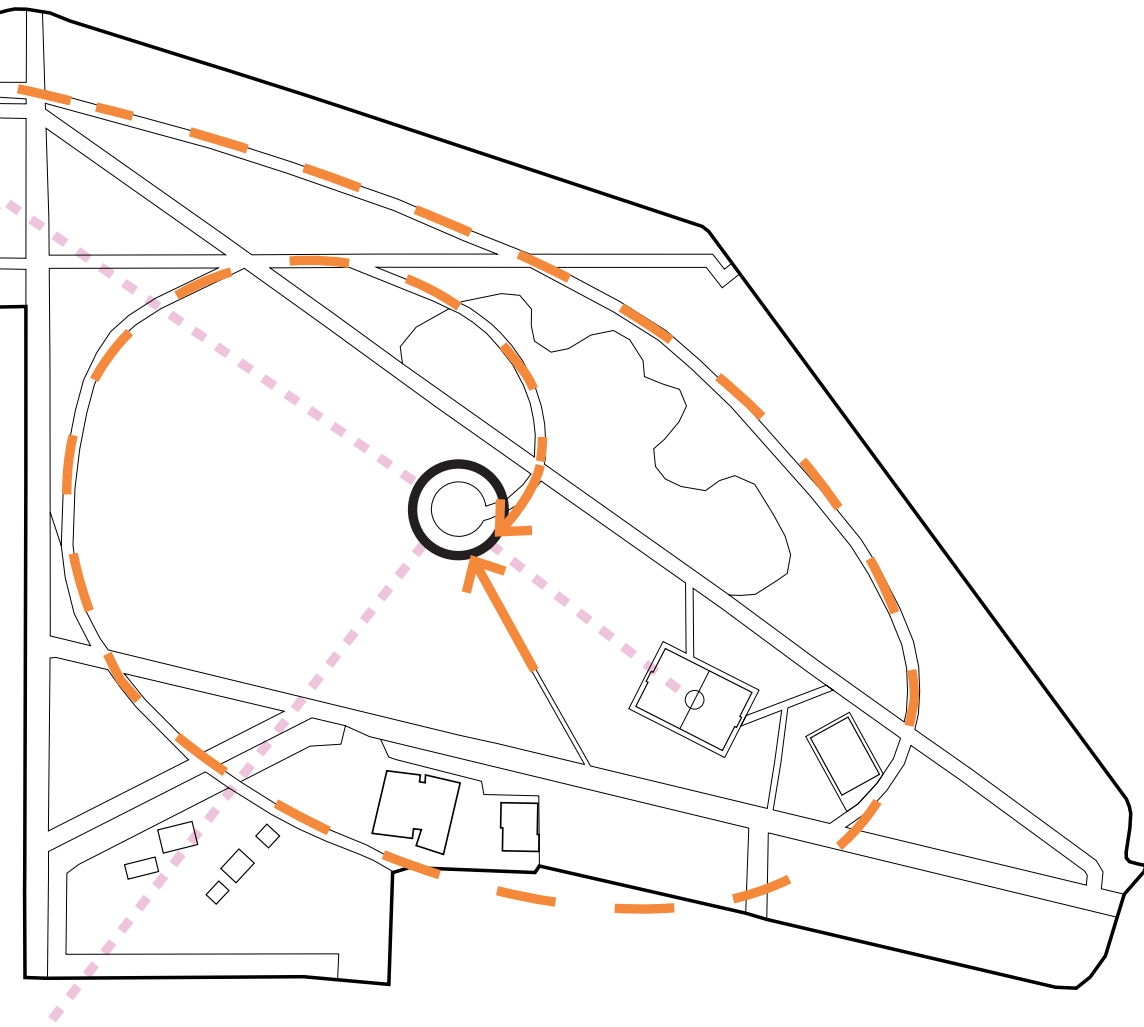

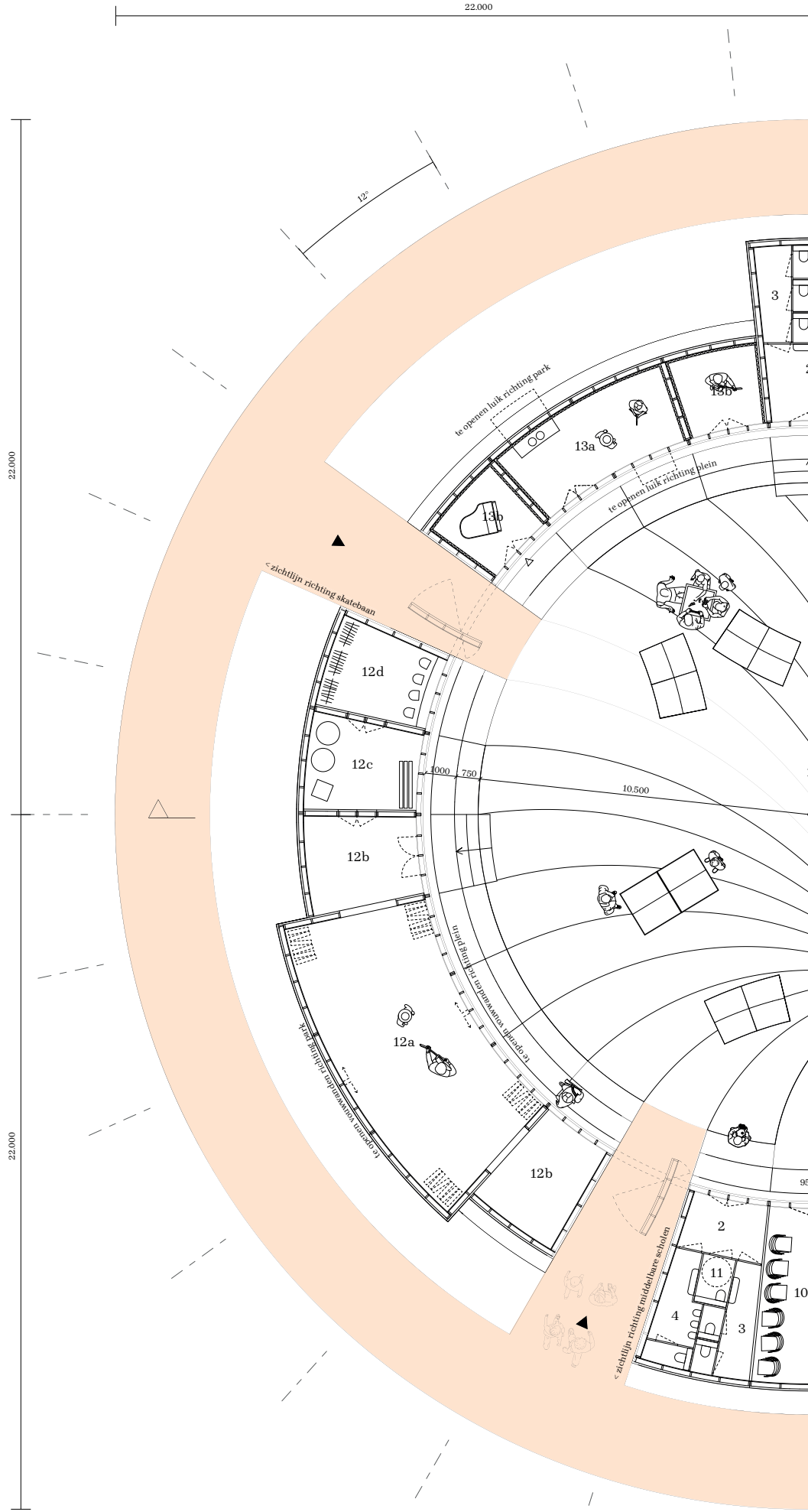

Om Raisehof goed bereikbaar te maken en in te passen in de bestaande structuur van het park wordt het bestaande Fibonacci pad iets verlegd. Zodat het in tegenstelling tot voorheen nu wel juist doorloopt.

Ook de historische as, wordt verlengd zodat deze aansluit op het polyvalente plein.

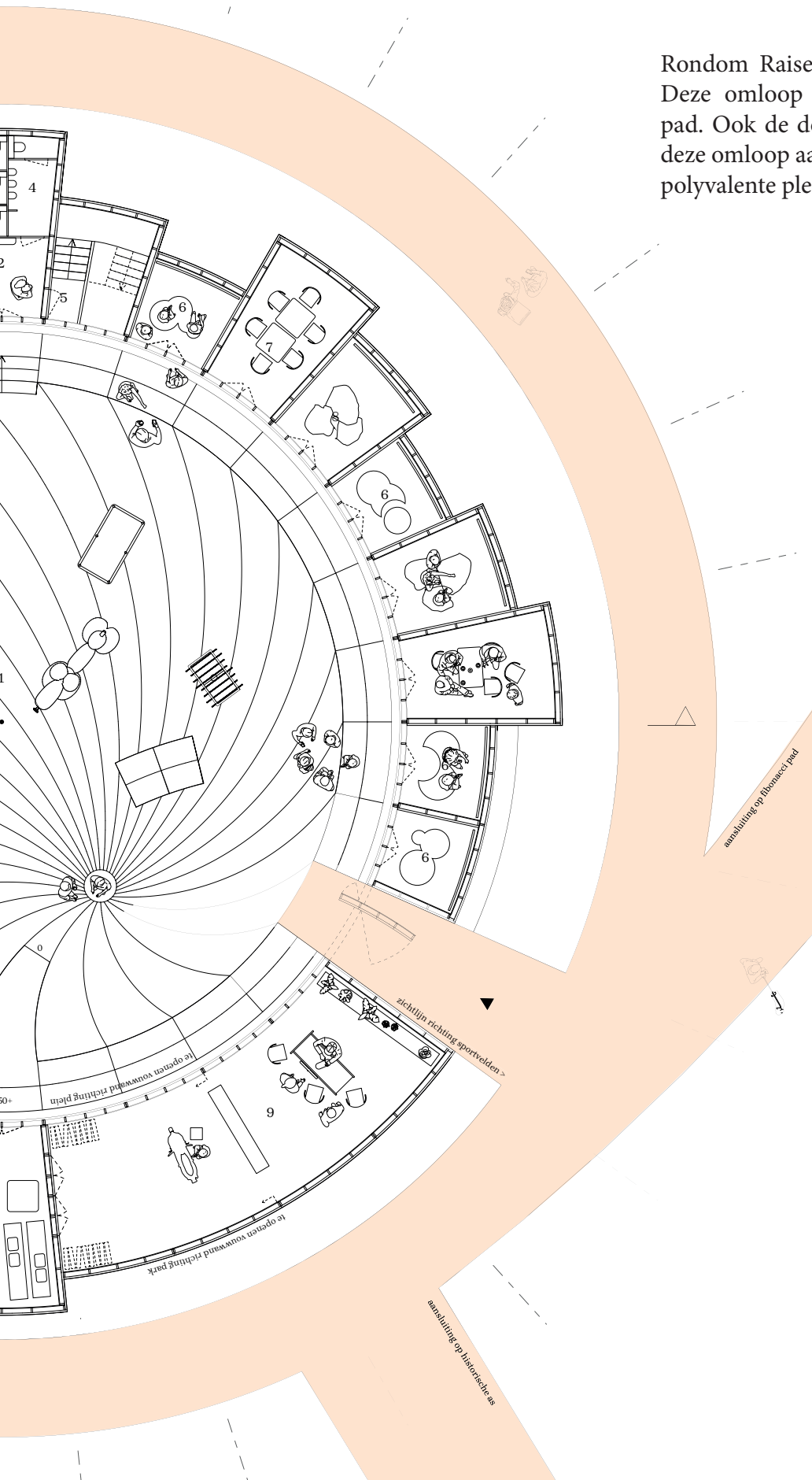

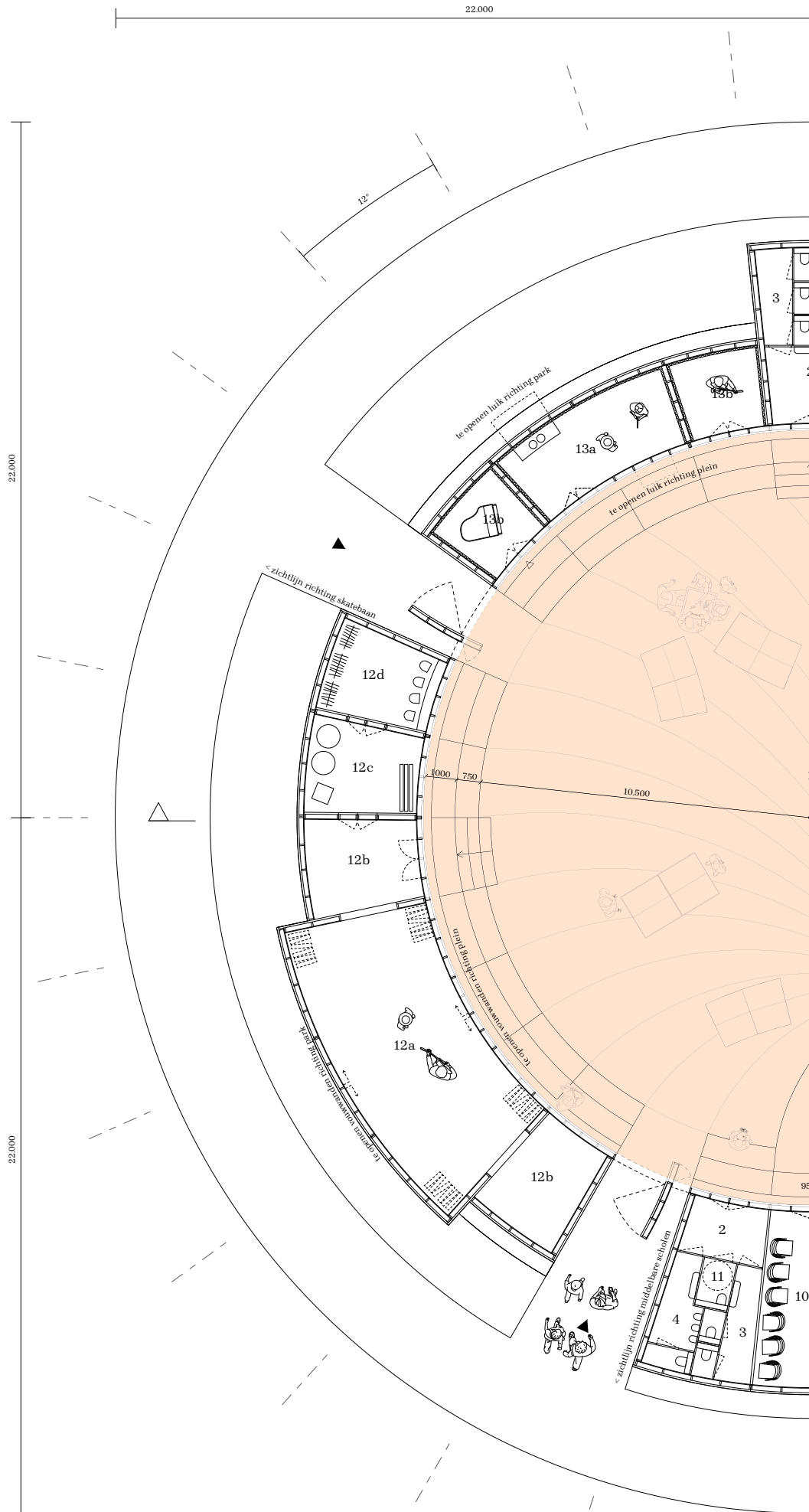
22.000

0 1 2 5m

Rondom Raisehof onder de luifel is een omloop. Deze omloop volgt uit het bestaande Fibonacci pad. Ook de doorgetrokken historische as sluit op deze omloop aan. Vanaf hier zijn via drie entrees het polyvalente plein bereikbaar.

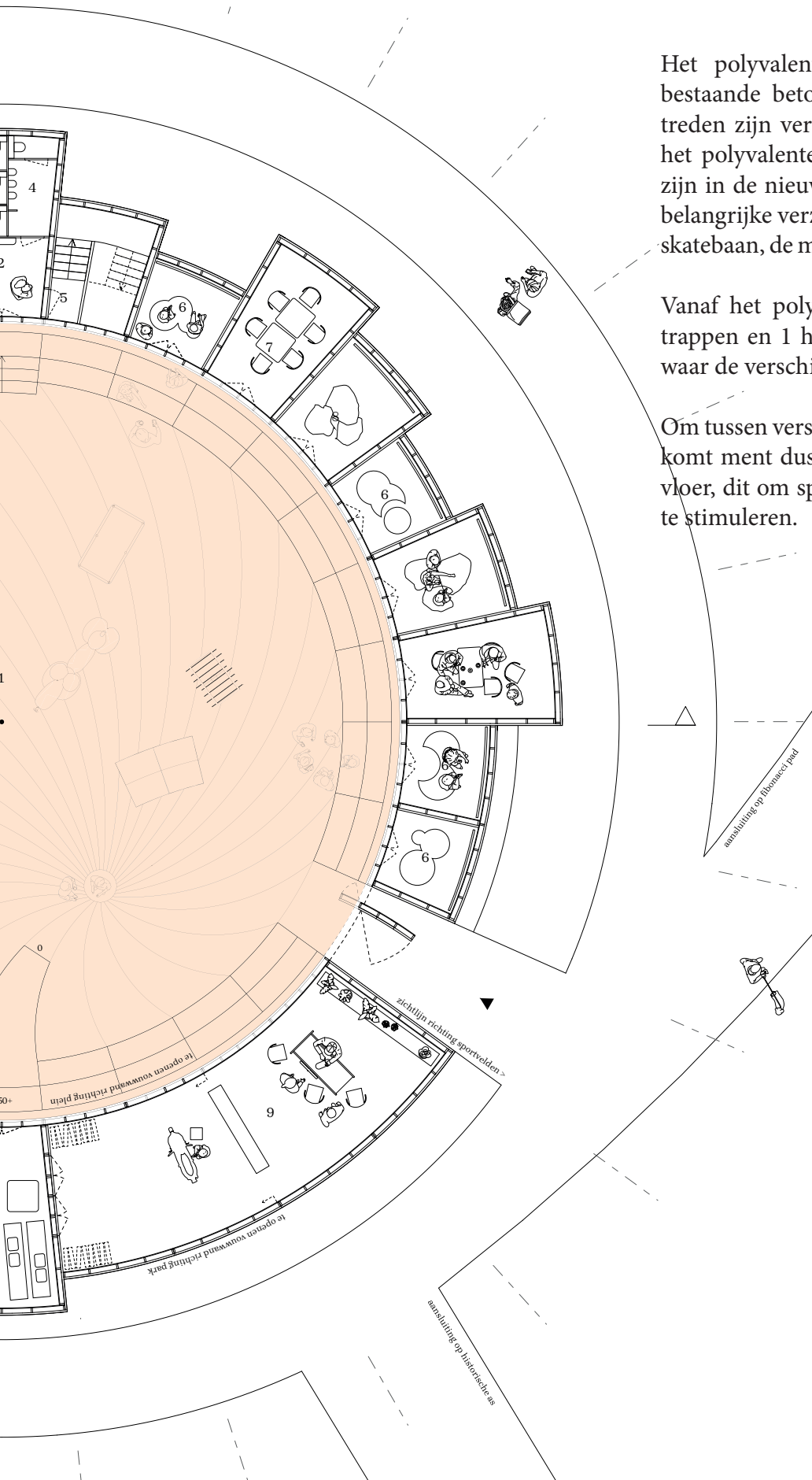

22.000

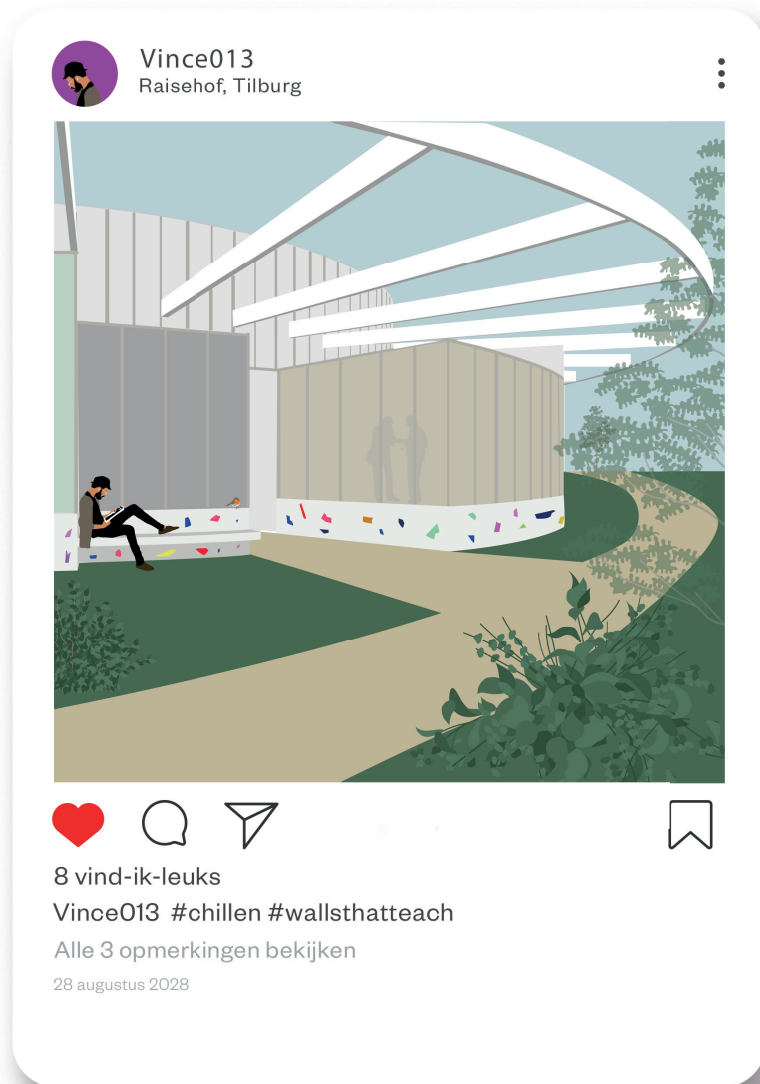
0 1 2 5m

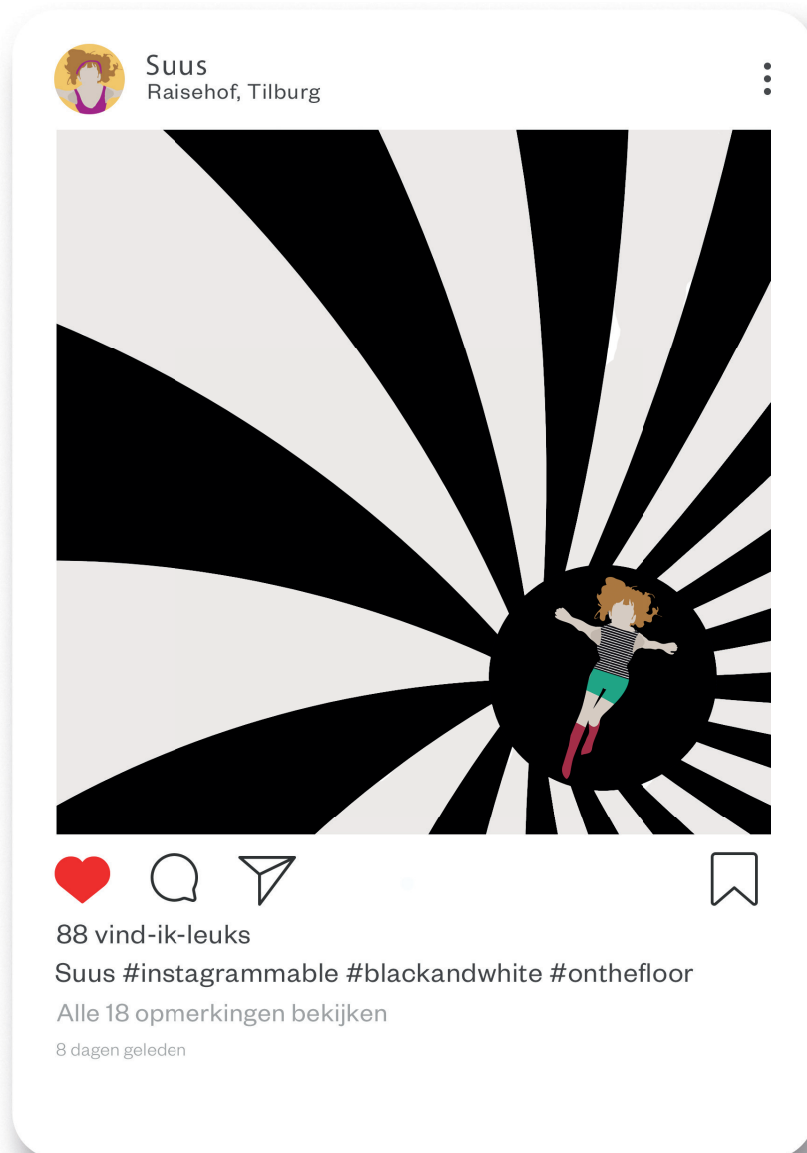

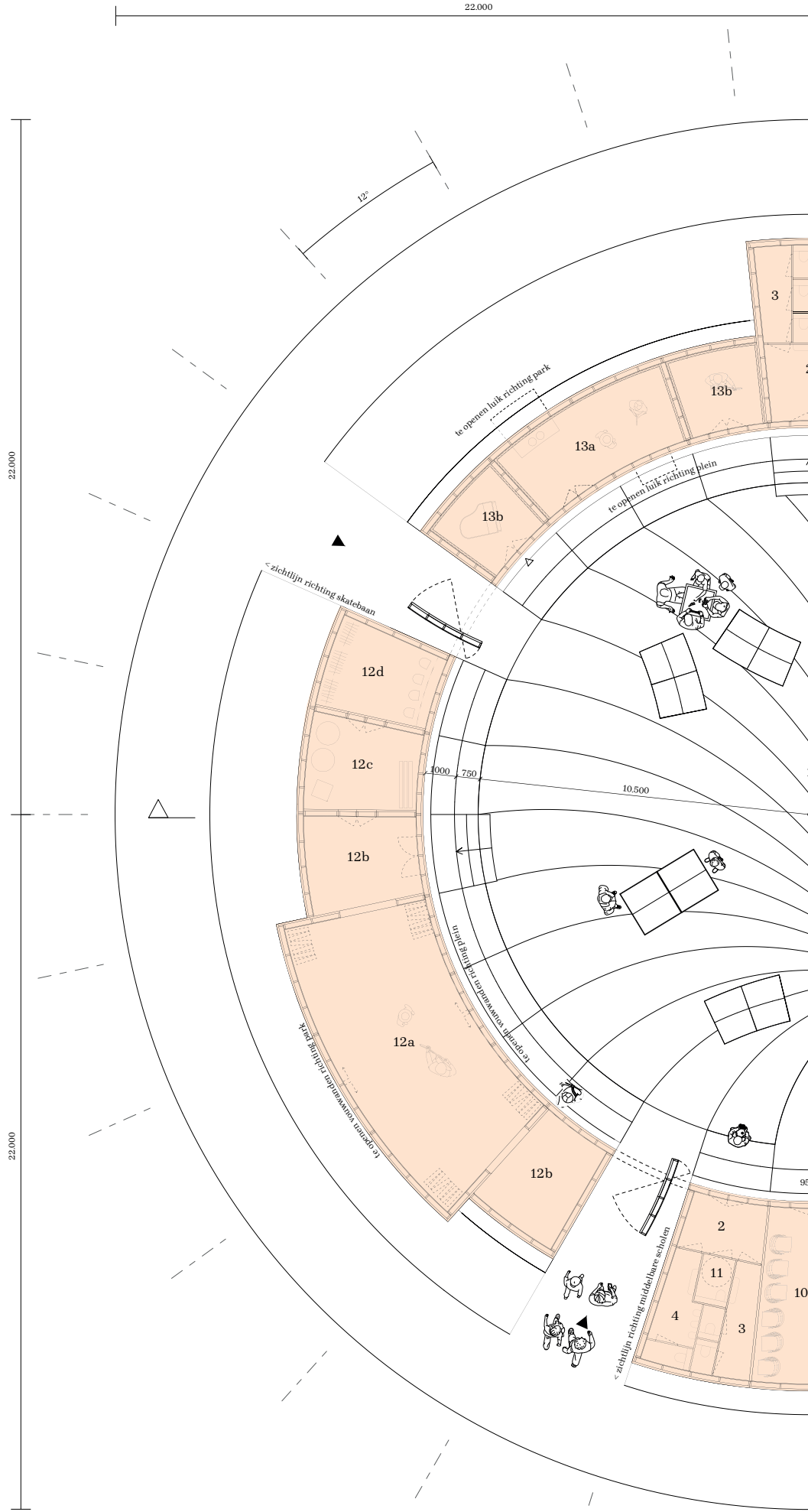
Het polyvalente plein wordt omringt door de bestaande betonnen treden. Een aantal van deze treden zijn verplaatst, waardoor de entrees om op het polyvalente plein te komen zijn verlegd. Deze zijn in de nieuwe situatie namelijk georiënteerd op belangrijke verzamelplekken voor jongeren zoals de skatebaan, de middelbare scholen en de sportvelden.

Vanaf het polyvalente plein is doormiddel van 3 trappen en 1 hellingbaan de ring bereikbaar vanaf waar de verschillende podia ontsloten zijn.

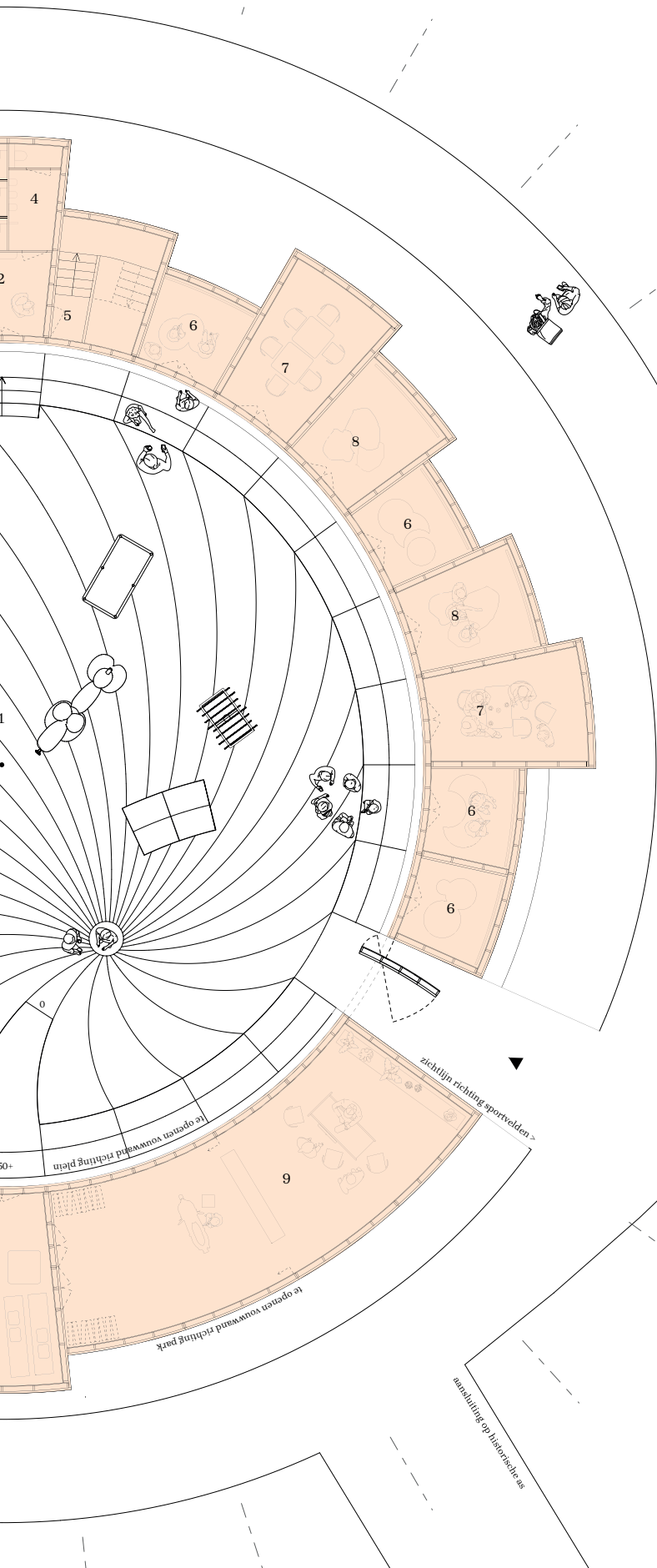
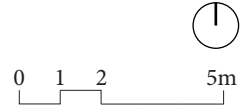
Om tussen verschillende podia (kamers) te switchen komt ment dus altijd weer terug op de polyvalente vloer, dit om spontane ontmoeting tussen jongeren te stimuleren.

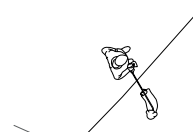
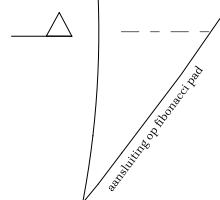
22.000

De specifieke podia verschillen in kleur- materiaal en afmetingen. Maar zijn in een systeem uitgezet waarbij de bestaande partjes van 12 graden de basis vormen. De offset gaat in stappen van 1,5 meter, door dit grid is er zowel vrijheid om aan de specifieke behoeftes van de functies te voldoen, maar maakt het ook maakbaar. Zo is het gehele gebouw opgebouwd uit elementen.

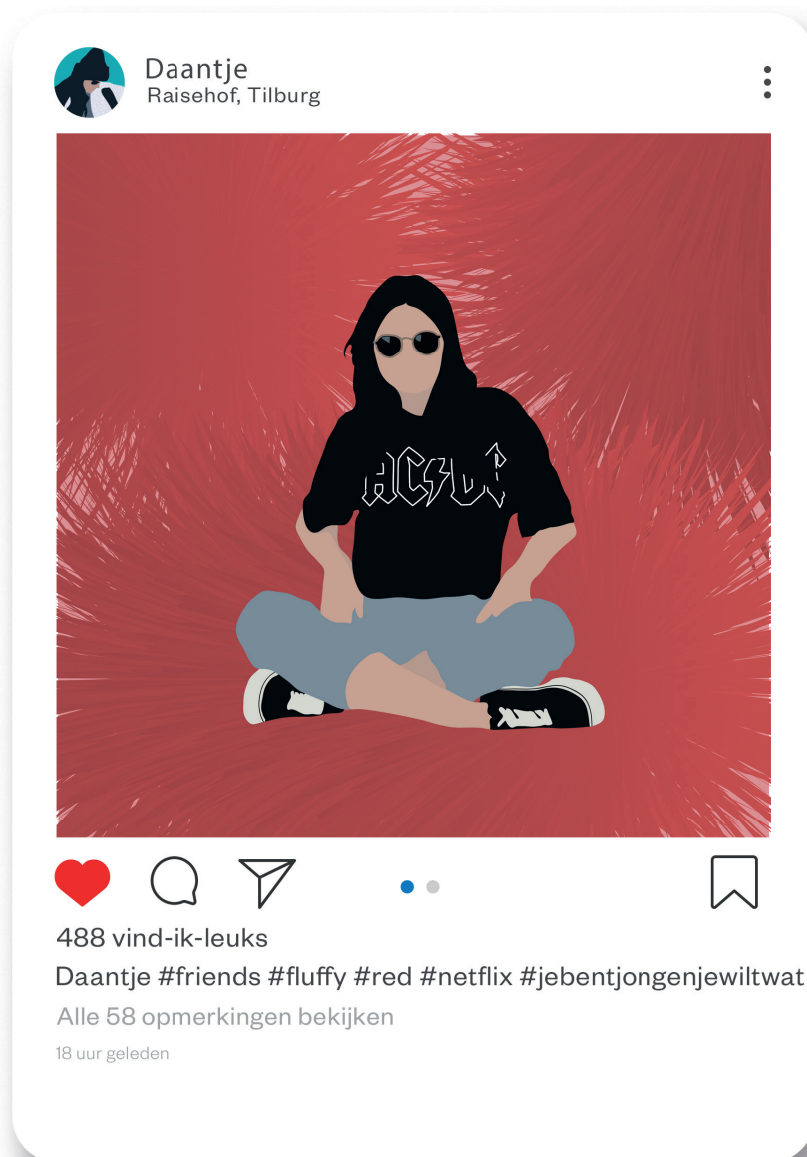
De posities van de podia lijkt op het eerste oog willekeurig. Dit is echter niet het geval, er is gekeken hoe de functies op het park aansluiten en welk deel ze van het park kunnen bedienen. Zo grenzen zowel het muziek podia als het toneel aan een grote grasvlakte en zijn de introverte functies aan de kant van het doorgaande pad gesitueerd.

Door de kleinere podia niet te clusteren maar juist uit elkaar te halen ontstaat er door de differentiatie een interessant gevelbeeld.

aansluiting op fibonaccipad

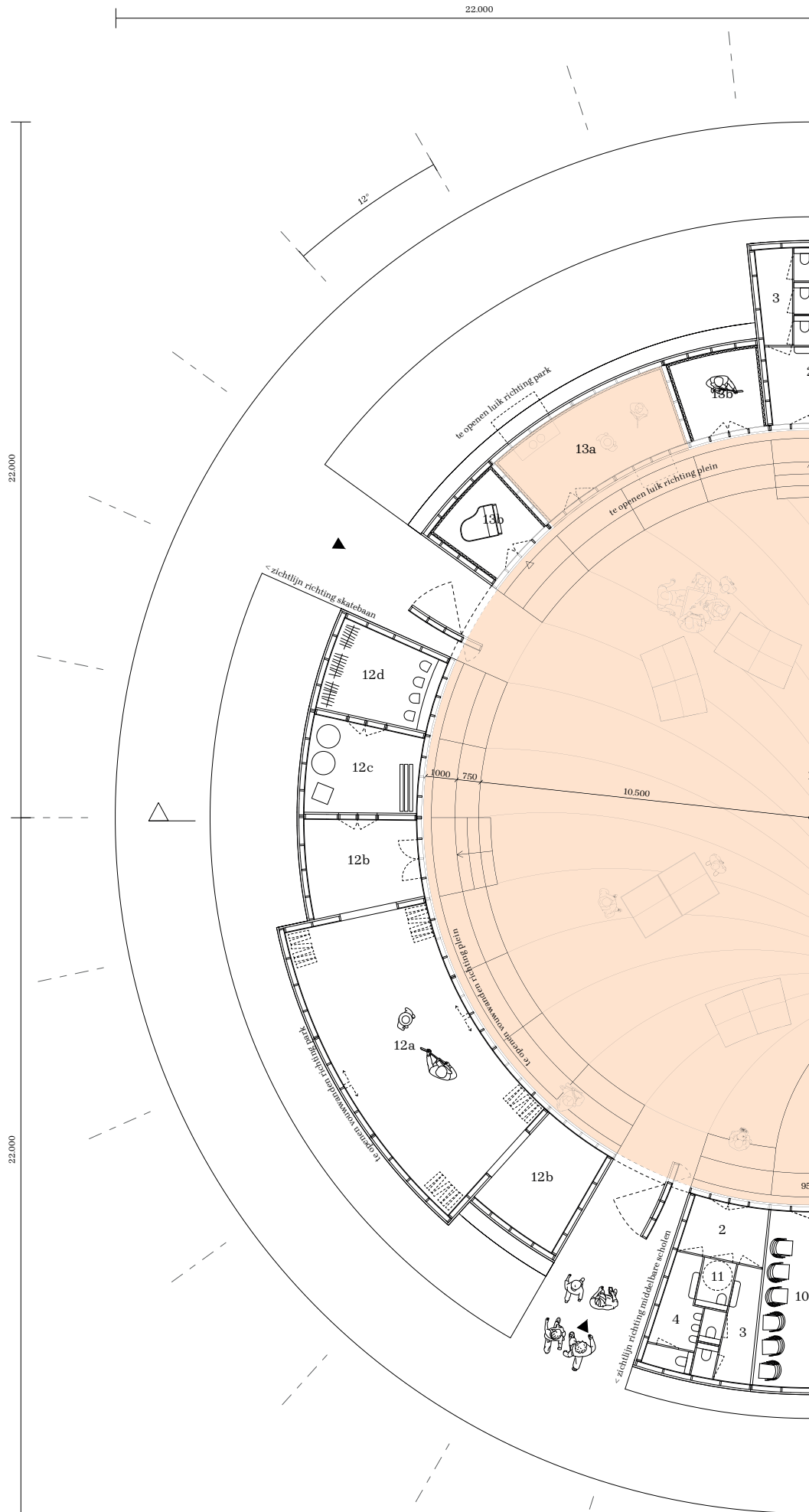

An Instagram post by user Daantje. The post features a central image of a person with long dark hair, wearing sunglasses, a black t-shirt with a white graphic, and blue shorts, sitting cross-legged on a red background. The background has a radial, brushstroke-like texture. The post includes a red heart icon for likes, a speech bubble for comments, a paper plane for sharing, a bookmark icon, and a three-dot menu. The text below the image shows 488 likes, the caption with hashtags, a link to view all comments, and the time since posted.

Daantje
Raisehof, Tilburg

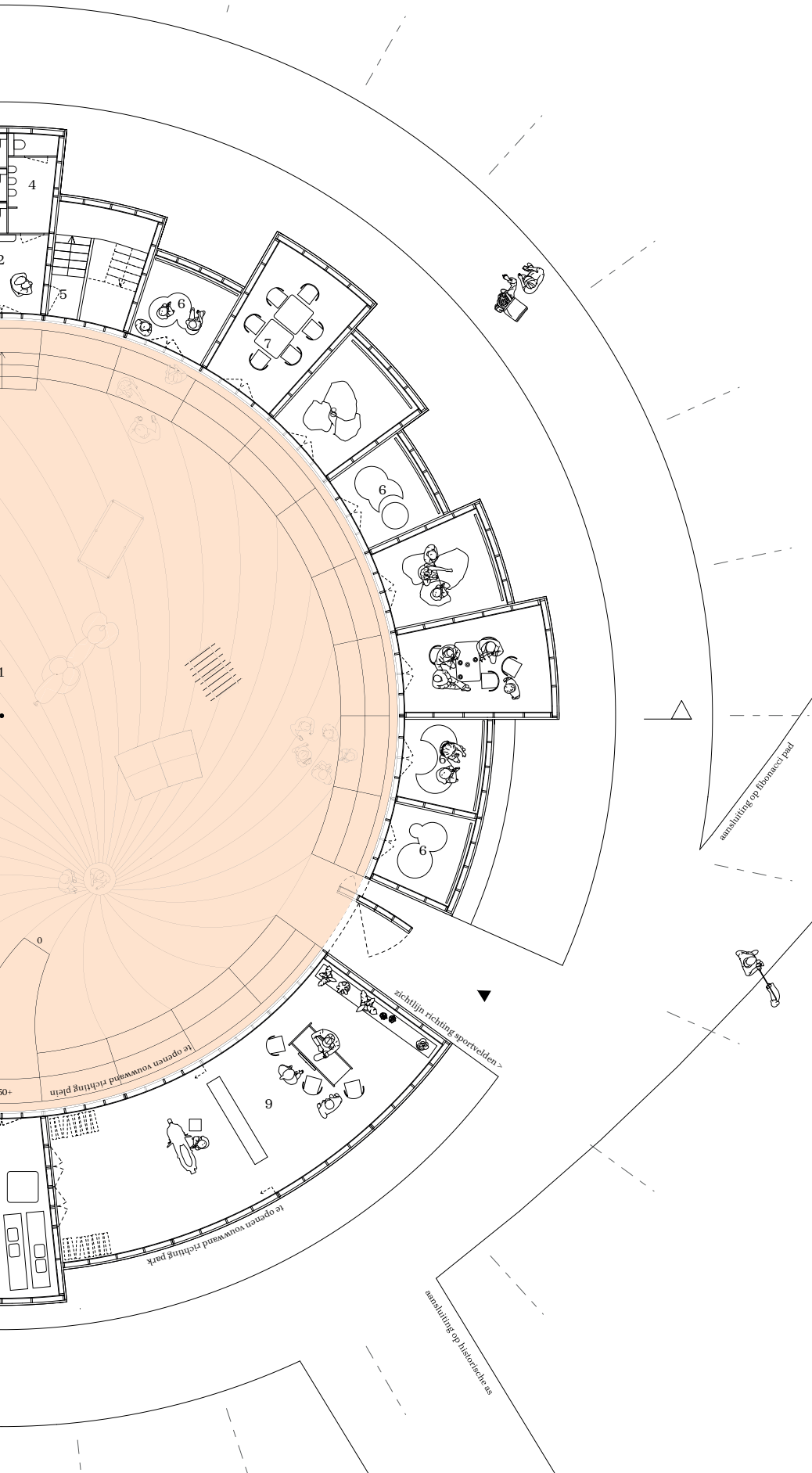
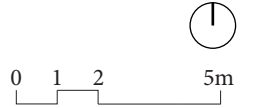

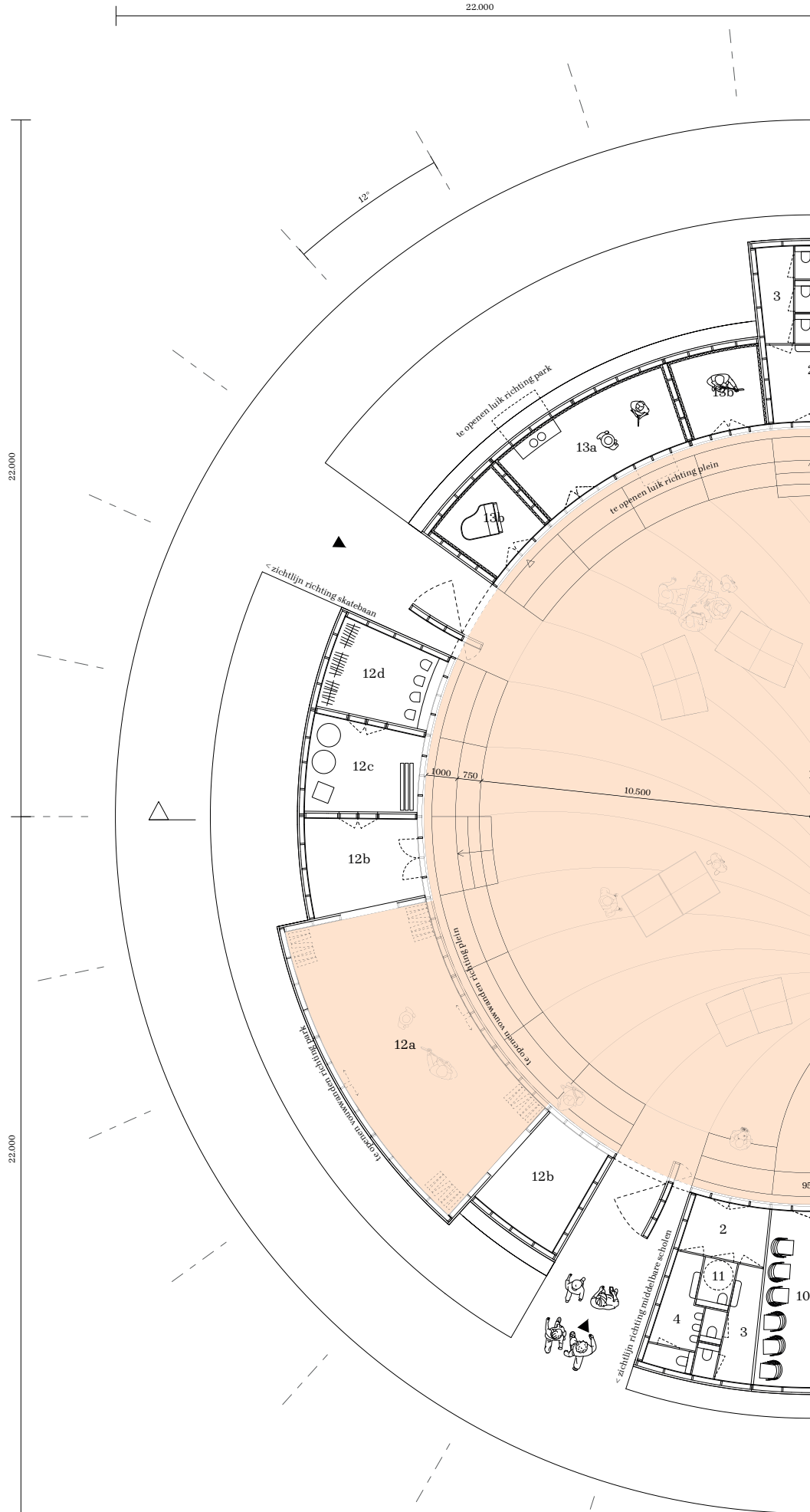
488 vind-ik-leuks
Daantje #friends #fluffy #red #netflix #jebentjongenjewiltwat
Alle 58 opmerkingen bekijken
18 uur geleden

'inpluggen' muziekpodium op polyvalent plein

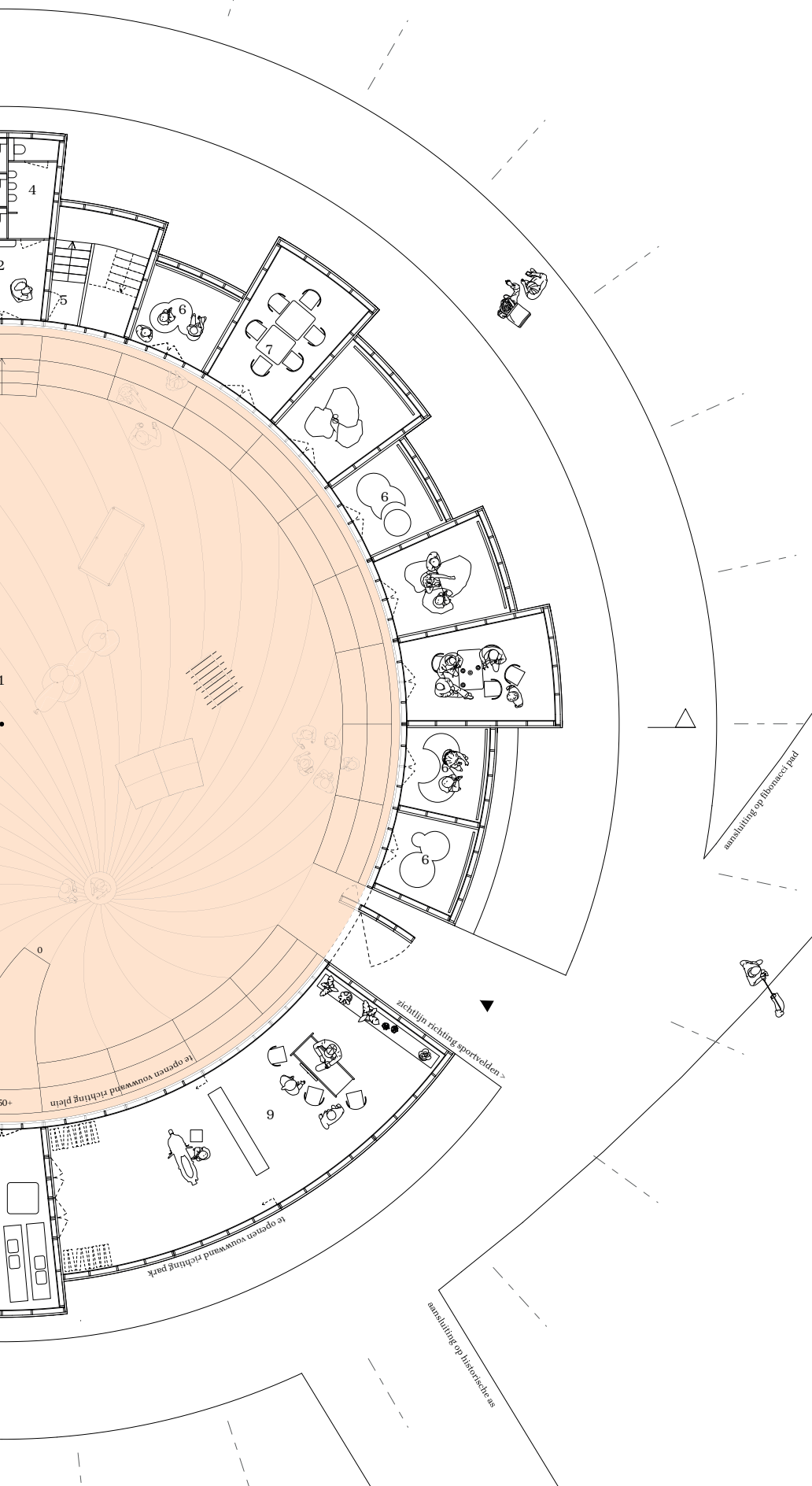
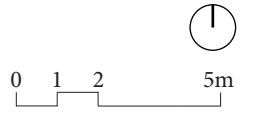
22.000

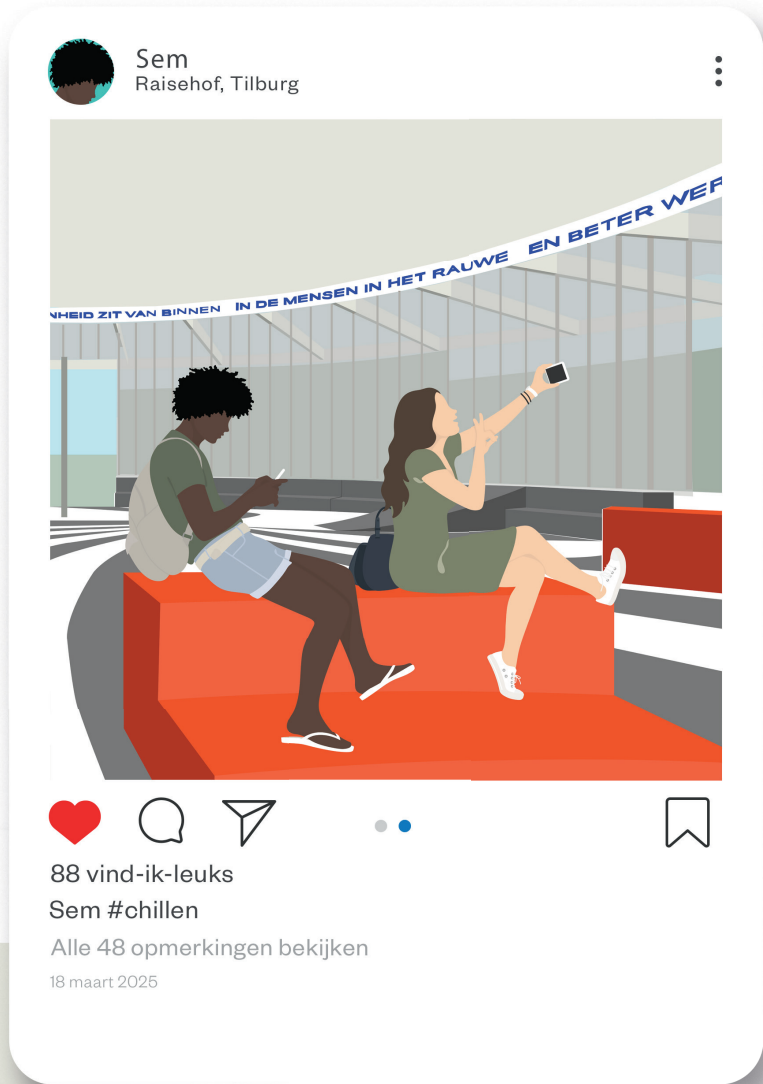

'inpluggen' theaterpodium op polyvalent plein

22.000

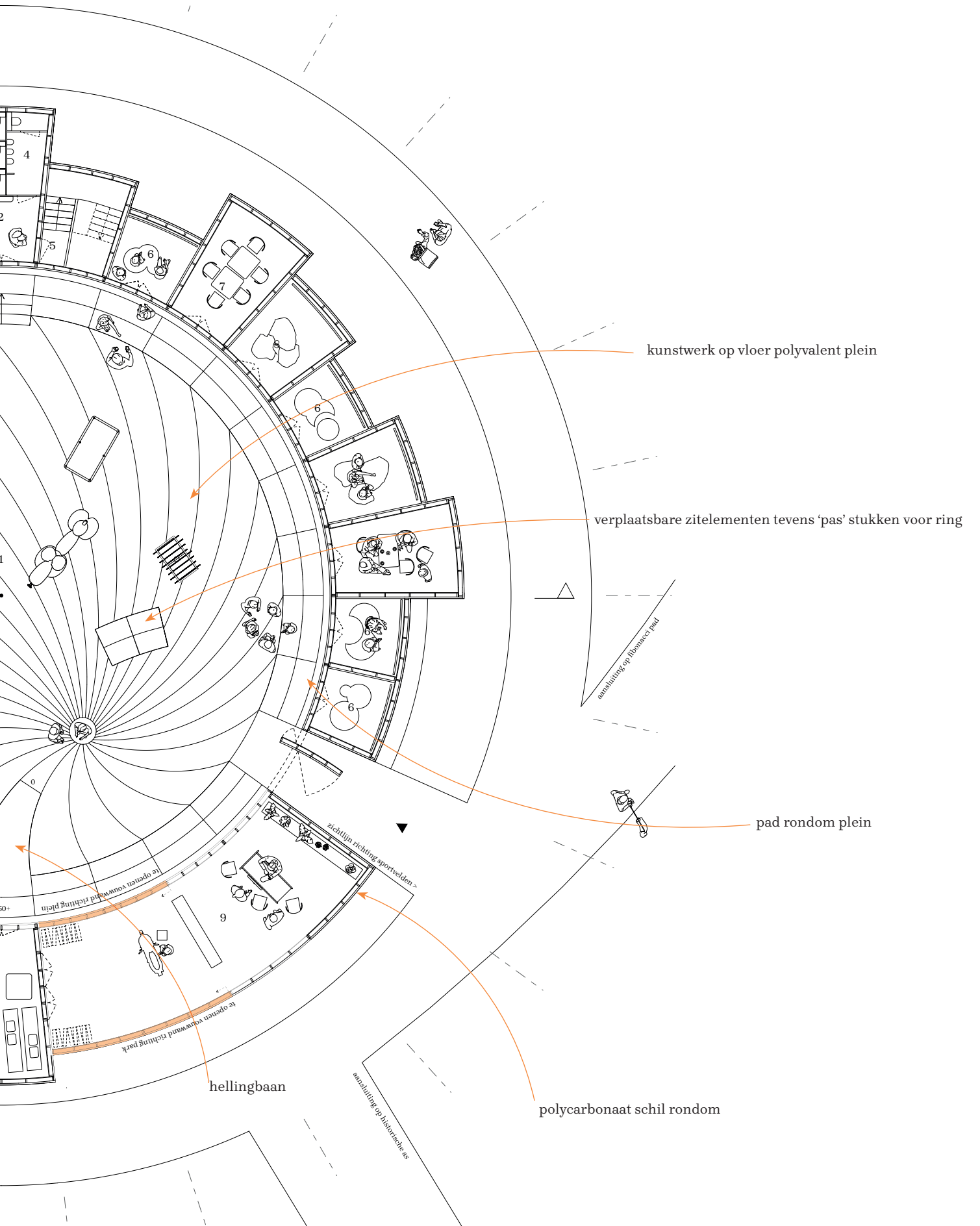
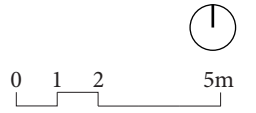
 Lot
Raisehof, Tilburg

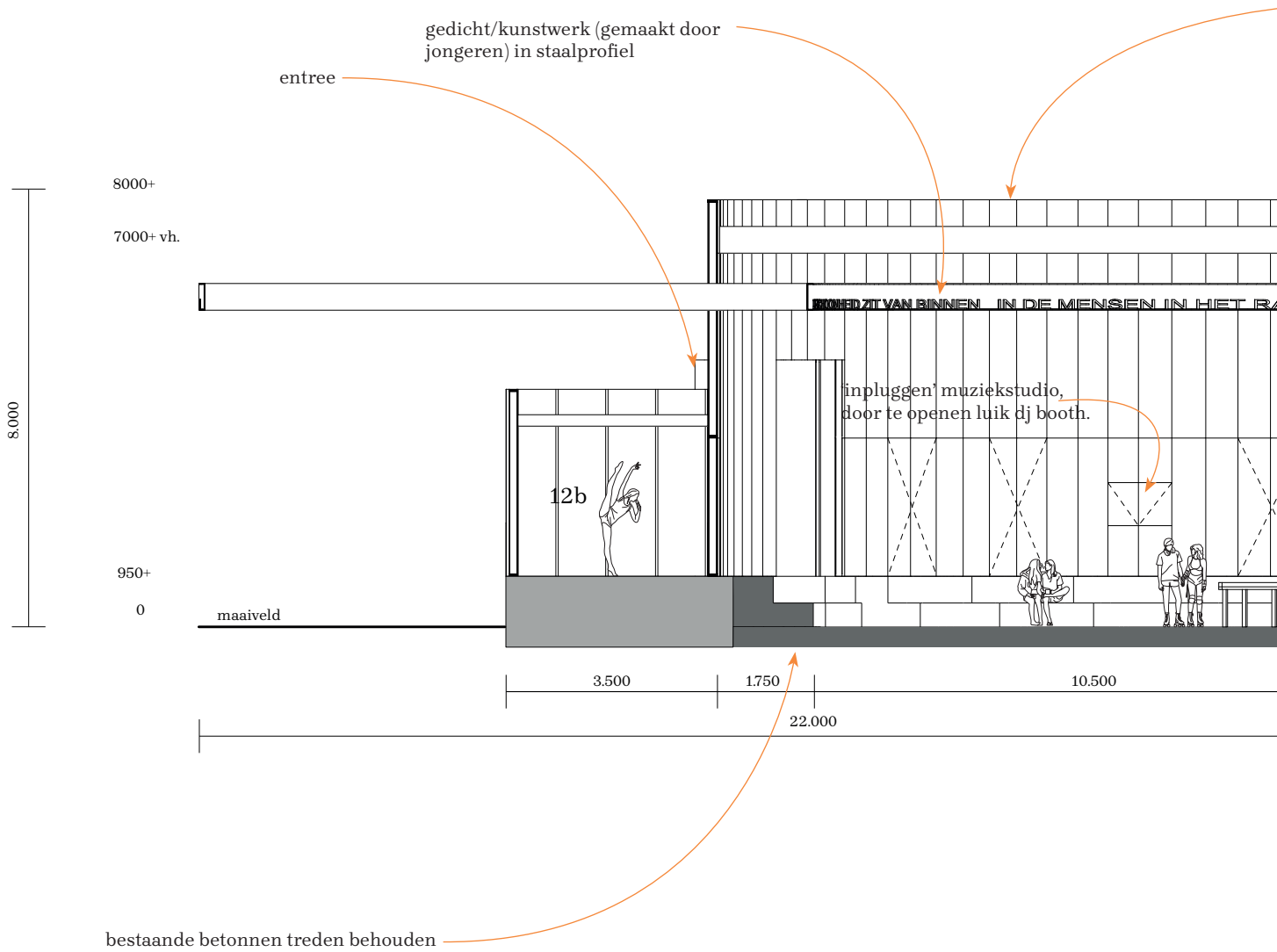
1111 vind-ik-leuks
Lot #kruikenstad #CV2024 #Alaafyou #rissa=fissa
Alle 38 opmerkingen bekijken
11 februari 2024

22.000

- 1. polyvalent plein
- 7. workshop ruimte
- 12b. zijtoneel

toegangen ri
vanaf polyval

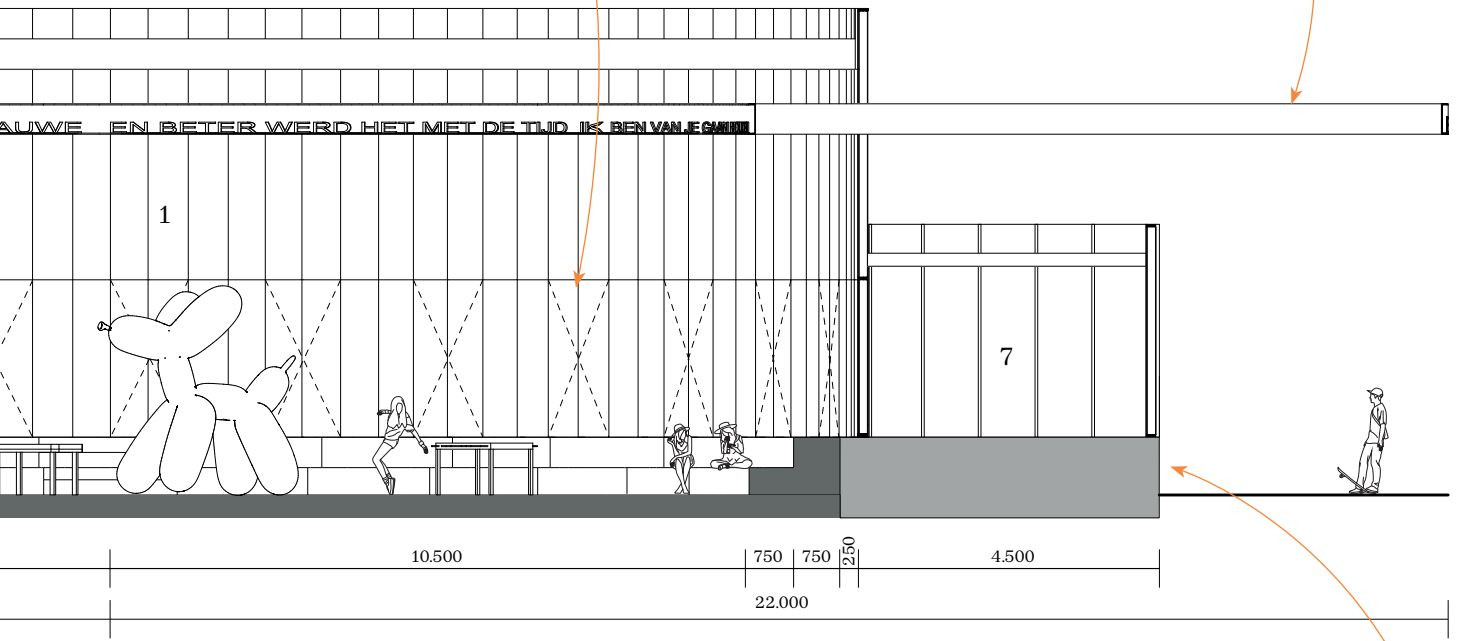

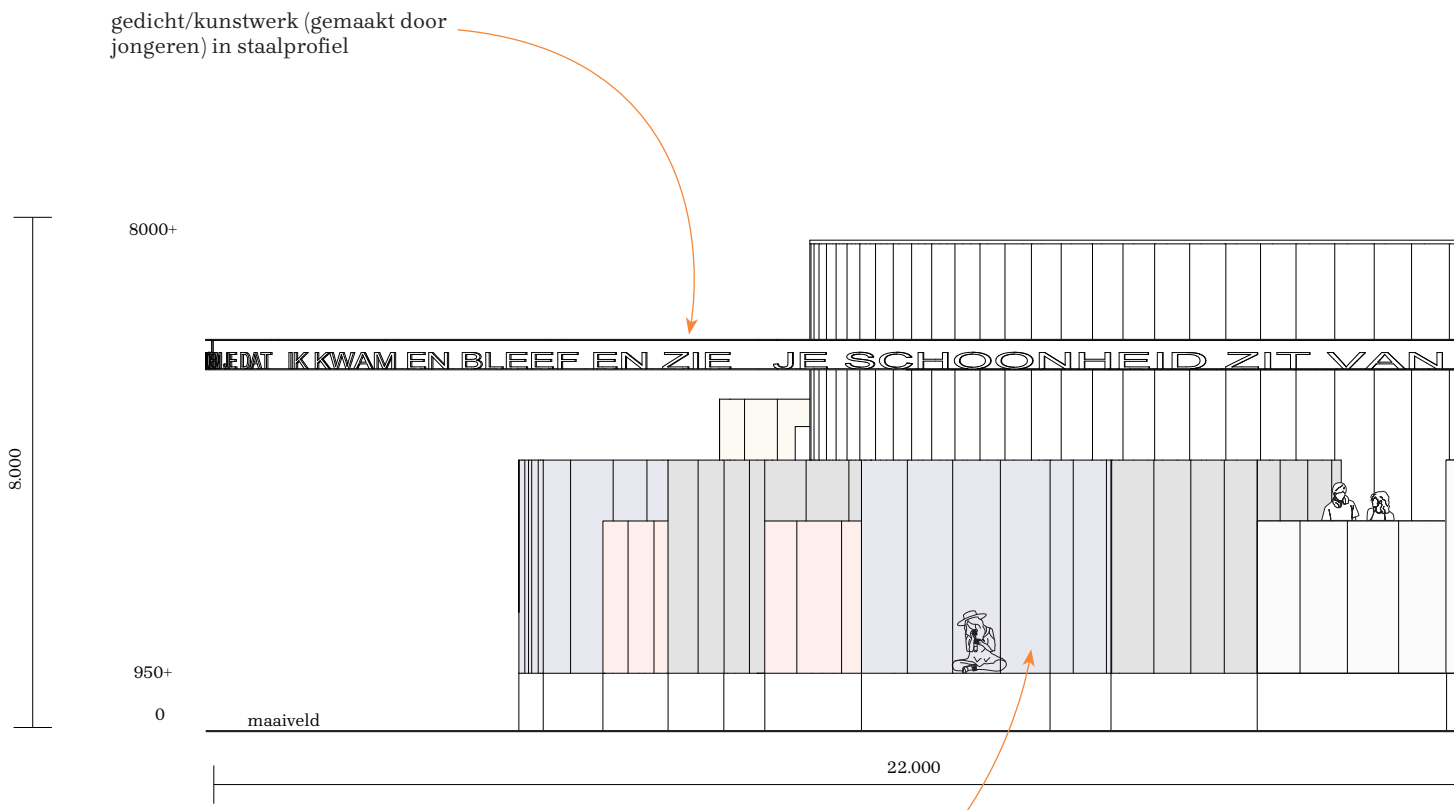
richting specifieke podia
lente vloer.

polycarbonaat schil rondom zorgt voor
geborgenheid.

doorlopende luifel van binnen naar
buiten begeleid je het plein op.

plint van waste terrazzo
walls that teach!

gedicht/kunstwerk (gemaakt door jongeren) in staalprofiel

8000+

8.000

BIJT IK KWAM EN BLEEF EN ZIE JE SCHONHEID ZIT VAN

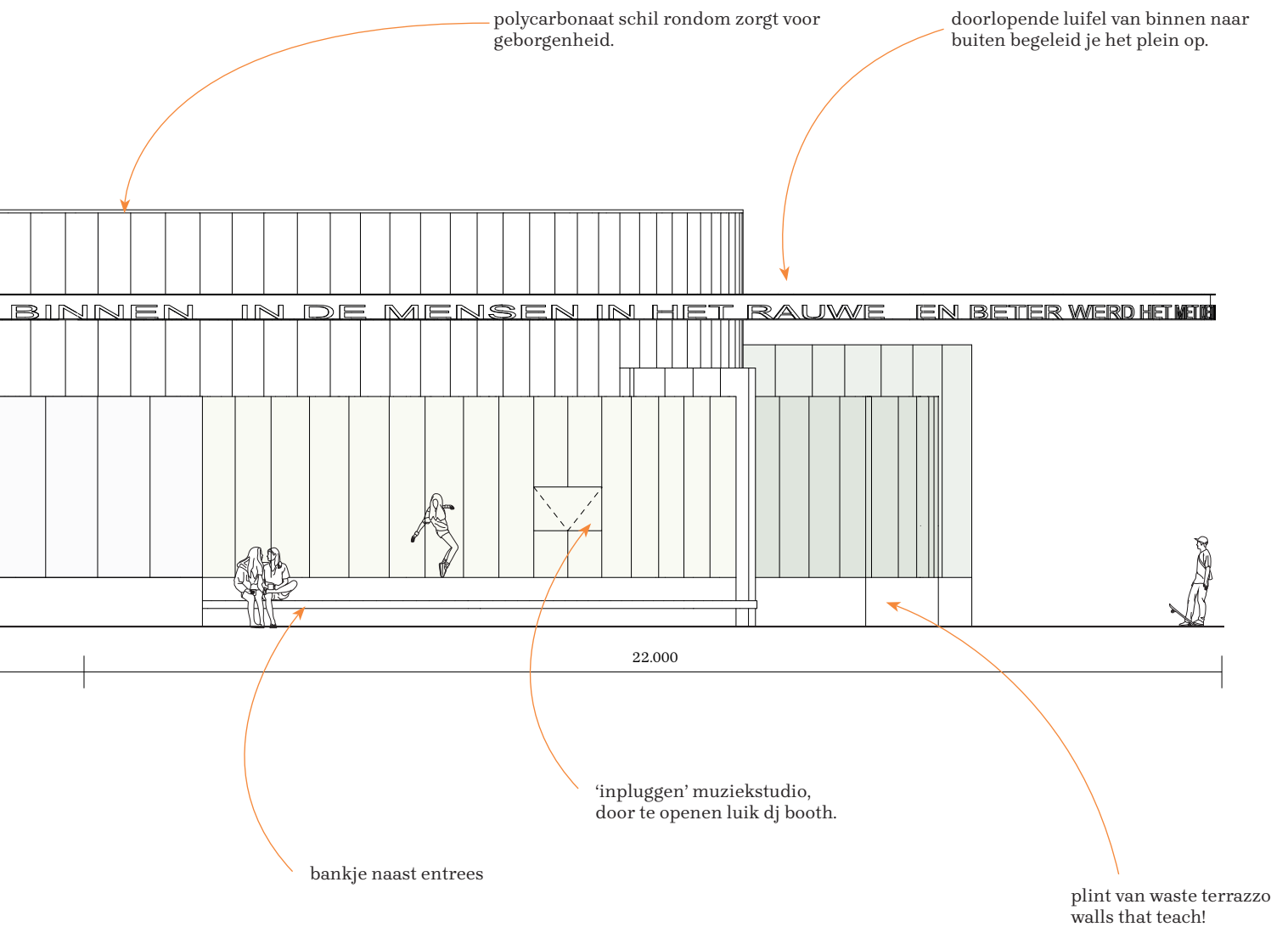
950+

0

maaiveld

22.000

kleurrijk gevelbeeld, levendigheid zichtbaar door translucente gevel

**Walls that
teach.**

buit in 20 minuten (!)

Dat vormgeving van de bebouwde omgeving het in zich heeft om haar gebruikers iets bij te brengen, toont het typologie jongerencentra bij uitstek aan. Zo kan architectuur sturend of juist ondersteunend zijn en kan er met vormgeving en door bepaald kleur- en materiaalgebruik een statement maken.

Na een bezoek aan de plekken in de Reeshof waar jongeren nu veelal samen komen viel me de hoeveelheid rondzwerfend afval op. Daarom ben ik op een later moment met prikker en vuilniszak terug gegaan.

Dat resulteerde na 20 minuten in onderstaande buit. Het doel: allereerst de schôonste stad van 't laand weer wat schoner maken, om daarna de mogelijkheden te onderzoeken of dit afval ook in te zetten is al expressief bouw materiaal dat zowel robuust als een interessante tactiliteit heeft met een hoog 'aanraakbaarheids' gehalte.

Na uitgebreid testen met een waste terrazzo als resultaat. Een kleurrijke compositie van snoeppapiertjes tot blikjes en van zakke chips tot frietbakjes.

zwerfvuil in de Reeshof

zwerfvuil versnipperd in de blender als grondstof voor nieuwe bouwsteen

waste terrazzo

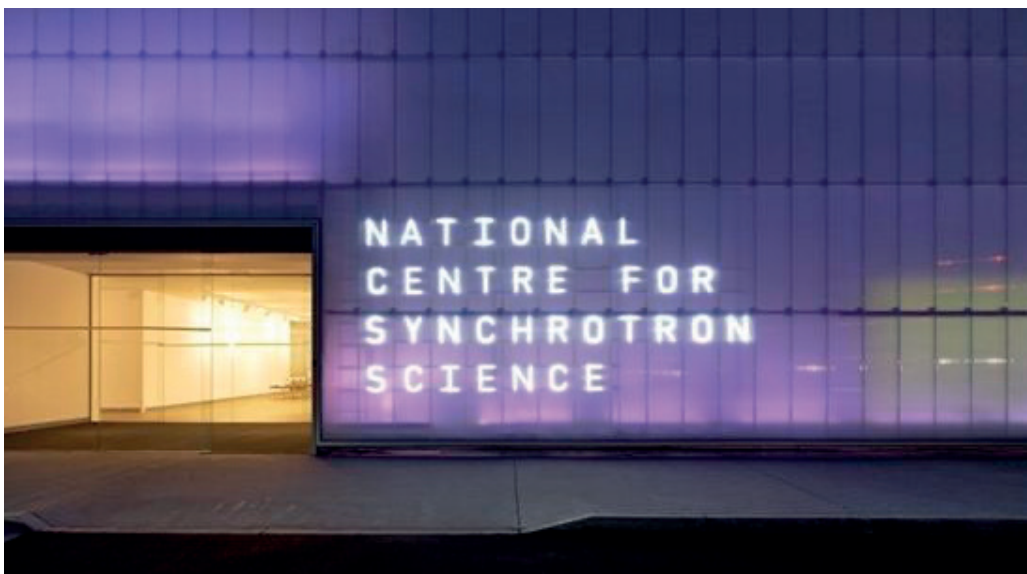
Ik zie een gevel voor me van snoeppapier en blikjes, chipzakken en frietbakjes. Een rijke mix van kleuren en vormen die samengesmolten zijn in terrazzo elementen. Muren die je echt wat leren en die afval tot kunst verheven!

demontabele houtconstructie met polycarbonaat van gerecycled plastic

Een van de paradoxen in het plan is die van de geborgenheid waar de jongeren naar op zoek zijn, met gelijktijdig ook de gastvrijheid van het gebouw. De drempel om het gebouw te betreden moet namelijk niet te hoog zijn. Sterker nog het gebouw moet uitnodigen.

In polycarbonaat van gerecycled plastic heb ik het ideale materiaal gevonden voor de gevels van Raisehof. Het translucente materiaal heeft als eigenschap dat het de levendigheid in de podia (beweging/kleur/licht) toont, waardoor je interesse gewekt wordt, maar waarbij de jongeren niet direct herkend worden en de details van de activiteiten niet direct zichtbaar zijn. Het maakt je nieuwsgierig naar wat er zich binnen afspeelt.

Bronnen

bronnen

p8-9. eigen beelden

p11. eigen beelden

p12.

tekst: Oosterbaan, M. Edens, C. (CAST) De Reeshof ontdekken, 2000

kaarten: topotijdreis.nl, diverse jaartallen

p13. cijfers: Tilburg. (z.d.). <https://tilburg.incijfers.nl/>

p14. eigen beelden

p15. eigen beelden

p16. eigen beelden

p17. eigen beelden

p18. schema: Wijn, C. Gemeentelijk cultuurbeleid- een handleiding VNG, 2003

p19. Wijkagenda Reeshof - Gemeente Tilburg. (z.d.). Gemeente Tilburg. <https://www.tilburg.nl/gemeente/stad-en-dorpen/wijkagenda/wijkagenda-reeshof/>

p21. eigen beelden

p23. eigen beelden

p24. eigen beelden

p25.

1. Rivas Vaciamadrid Youth Center / Mi5 Arquitectos

2. Youth centre in Roskilde / Cornelius + Vöge

3. Espacio Alana Youth Center / Rodrigo Ohtake arquitectura e design

4. Sjakket Youth Club / PLOT (BIG and JDS)

5. Kavel K / Carve

6. De Wasserette / 2pk Architecten

7. Activiteiten centrum de Hood / Atelier Kempe Thill

8. Cultural Center Flying Roof / Overcode architecture urbanisme

p26. Rivas Vaciamadrid Youth Center / Mi5 Arquitectos - Miguel de Guzman

p27. Youth centre in Roskilde / Cornelius + Vöge - Adam Mark

p28. Activiteiten centrum de Hood / Atelier Kempe Thill - Designboom

p29. Kavel K / Carve - Marleen Beek

p30-31 eigen tijdlijn, bron: Pietsch, S. , Muller, A. Walls that Teach, 2015

p33. t/m p74. eigen beelden

p75.

1. Popsicles from polluted water - Hong Yi Chen

2. Flora Misty White - Marcin Rusak

3. eigen beelden

p76.

1. MNMA studio - dois trópicos

2. Studio MK27 pavilion Micasa campus

3. Bates Smart - National Centre Synchrotron

3. p77. eigen beelden

Reflectie

reflectie

Met het schrijven van deze reflectie sluit ik mijn studietijd dan echt bijna af. Een onvergetelijke tijd van hard werken en lange dagen, maar bovenal ook van veel plezier en vol leerzame momenten. Een periode waarin ik met liefde en passie voor het vak mezelf heb kunnen blijven doorontwikkelen. De afgelopen 5,5 jaar was een zoektocht naar wie ik als persoon ben en wie ik als architect graag zou willen zijn.

Het vormen van een visie is een on-going proces en iets dat door de jaren heen ongetwijfeld nog meermaals zal veranderen. Ik heb toch een poging gedaan om mijn huidige visie op ons vak op papier te zetten. Tevens zal ik ook een aantal belangrijke momenten en ontwerpkeuzes uit het afstudeerproject aanhalen waarin deze visie tot uiting komt.

Voor mij komt in architectuur de artistieke vrijheid, de kunst van de verbeelding, samen met het technische kader dat mede door het programma, de plek, duurzaamheidsvraagstukken, bouwmethodes, technieken en (beperkingen van) materialen wordt bepaald. Samen met andere adviseurs maak ik architectuur die ontmoeting tussen haar gebruikers stimuleert, ruimte laat voor toe-eigening en samenkomst faciliteert.

Met aandacht voor de manier waarop bestaand en nieuw samenkomen en met passie voor materialen die samenkomen in een verfijnd en maakbaar detail, realiseer ik heldere architectuur die tot de verbeelding spreekt, met spannende nuances die zorgen dat een gebouw uitdaagt, niet verveeld en op haar manier vernieuwend is.

Zoals verwacht liep alles anders dan gepland! Noodgedwongen werd het afstudeertraject opgesplitst in 2 delen met een tussenpauze van 8 maanden. Tel daarbij een switch van mentor halverwege op en je kunt spreken van een niet helemaal traditioneel verlopen traject. Maar goed, wat is traditioneel binnen de academie.

Gestart met een duidelijk droombeeld, is het mooi om te zien hoe gaande weg dat ideaal wat verder weg leek te geraken, maar uiteindelijk toch een heel eind bij de uitkomst in de buurt komt. De keuze om me te richten op jongeren was een belangrijk moment in het proces. Dit maakte het een stuk concreter en bood dan ook houvast. Ik had wat tijd nodig om de keuze te maken voor de meest geschikte locatie maar met een voorliefde voor transformaties is de keuze eigenlijk ook wel heel logisch, om een bestaande plek die nog niet optimaal functioneert nieuw leven in te blazen.

Hoewel er een aantal weken extra voor nodig waren, heb ik mezelf uitgedaagd en positief verrast op het moment dat ik functionaliteit als leidend principe overboord zetten. Door verschillende functies van het gebouw, typische scènes die zich afspelen in het leven van de jongeren, te vertalen in een reeks intuïtieve modellen. Het heeft geholpen om een concept uit te werken en na te denken over de relaties tussen de verschillende functies, maar ook in de relatie tot de polyvalente vloer, waardoor er samenhang in het plan ontstond. Waar ik tot aan die tijd redelijk op save speelde met eerst uitgebreide analyses en daarna vrijwel direct verzandde in de uitwerking van het plan, lukte het me om mezelf te overstijgen en te vertrouwen op mijn ontwerpvaardigheden. Dit maakt me trots en blijft voor mij dan ook het moment van het afstuderen!

In de weken die daarop volgde ben ik zo lang mogelijk weggebleven bij de uitwerking en heb ik zolang mogelijk doorontworpen aan onderandere de podia en het polyvalente plein, maar ook aan subtiele details in bijvoorbeeld de luifel en de door Hertzberger geïnspireerde bankjes naast de entrees. Dit resulteert in een rijk plan waarin rationaliteit en schoonheid zijn verweven. En hoewel ik het gebouw uiteindelijk minder ver uitgewerkt heb dan ik aanvankelijk gepland had (van stedenbouwkundige inpassing tot deurkruk) ben ik van mening dat het een geslaagd project is.

Niet enkel vanwege het adaptieve ontwerp, met een aangenaam doorwaadbaar plein en zeer specifieke instagramwaardige podia, waar jongeren zowel dagelijks, als bij jaarlijkse evenementen, op verschillende schaalniveaus kunnen ontspannen, ontwikkelen, ontplooien en ontdekken. Maar ook vanwege de uiteindelijke eindproducten die het verhaal op de juiste manier overbrengen aan zowel de vakjury als de doelgroep.

Hoewel ik het liefst nog heel veel meer uit had willen werken, de tijd is op, het boekje moet naar de drukker. Misschien maar goed ook, want ergens een punt achter zetten blijft lastig. Dus wat zou het leuk zijn als Raisenhof een vervolg zou kunnen krijgen. Want:

Het beste
moet nog
komen.

